Hükûmet kontrolundan he saplarını kaçıran şehrimizde ki bir sigorta şriketi ticaret müdürlüğünce mahkemeye verildi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Macaristan, Yoguslavyanın hudutta yaptığı harekâttan do layı Milletler cemiyetine müracaatla bir tahkikat komisyo nu vücude getirilmesini istedi.

FİATİ 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2965 PAZARTESİ 14 MAYIS 1934 | Tel: { Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

KÜTÜPHANESİ

Avrupa siyasetinde Kararsızlık

Kararsızlık, dünya siyasetini tebarüz ettiren belli başlı bir hususiyet oldu. Bu kararsızlığın ve karanlığın nihayeti gelmiyecek mi? Hâlâ belli değil...

Büyük harpten sonra beynelmilel vaziyetlerin tanzimi için iki yoldan gidilmişti:

1 — Milletler Cemiyeti yolu... Bir Milletler Parlâmentosu kurulacak; bu beynelmilel müessese milletler arasındaki münasebetleri tanzim, devletler arasında sıkı bir teşriki mesai ve tesanüt temin edecekti.

2 — Büyük harpten evvelki siyasî ittifak ve itilâf kombinezonları...

Tecrübe yolunda; her iki sistemin de çıkmaza gittiği şimdi anlaşılıyor.

Milletler Cemiyeti yolu, zaten zayıf başlamıştı. Cemiyetin en kuvvetli devri, Almanya'nın bu cemiyete iştiraki sıraları oldu. Fakat sonraları Almanya, bu iştirakten umduğu faydayı göremiyeceğini anladı. Çünkü Milletler Cemiyetinin yolu; statükoyu muhafazadan, harbin doğurduğu muahedelere riayetten başka bir şey değildi. Böyle bir gaye; Almanya'nın idealine uyamazdı. Cemiyetten çekildi.

Akvam Cemiyetinin beynelmilel münasebetlerin tanzimi bakımından hiçe inmesi, en ziyade Japonya'nın Çin'de ihdas ettiği emri vakiden sonra başlar. Uzak Şark macerasının tafsilâtı malûmdur.

Ittifak ve kuvvet muvazenesi politikasile beynelmilel münasebetlerin tanzimi yoluna en evvel Fransa girmişti. Fransa, teşkil ettiği bir ittifak şebekesile Avrupadaki hegemonyasını temin etmiş bulunuyordu. Fransa'nın vücuda getirdiği bu siyasî zümrelere karşı; bazı teşekküller doğmak istidadı zaman zaman kendini gösteriyordu. Avrupada hakkaniyet ve adalete dayanmasa bile, hiç olmazsa nisbî bir istikrar temin eden bu sistem de çok dayanmadı, çöktü. Bu yıkılmaya belli başlı iki sebep gösterilebilir:

1 — Fransa'nın, bu yoldan ayrılarak, büyük devletlerin tesanüdünü temin politikasına gitmek istemesi. Yani Mussolini'nin Dörtler misakını kabul etmesi...

2 — Rusya ve Almanya münasebetlerinin bozulması...

Dörtler misakı, on dokuzuncu asrın mukaddes ittifakını ihya mahiyetinde bir hareket olacaktı. Dört büyük devletin müşterek diktatörlüğü kurulacak ve bu devletler; bütün dünya işlerine hâkim olacaklardı. Fransa'nın, statükoyu muhafaza siyasetinden ayrılarak Dörtler misakına taraftar görünmesi; müttefiklerini, ikinci derecedeki devletleri gücendirdi. Fransa'ya karşı itimatları sarsılan bu devletlerin bazısı bizzat başlarının çaresine bakmak, müstakil bir siyaset takip etmek yoluna girdiler. Bu yeni politikanın bazı tezahürlerini görmekteyiz.

Harpten sonra Rusya ve Almanya'nın münasebetleri; birçok istihaleler geçirmiştir. Fakat bu iki büyük devletin birleştiği bir ana hat vardı ki, o da statükonun bozulması idi. Statükonun bozulmasını; Almanya ve Rusya ayrı ayrı sebeplerle istiyorlardı. Rusya'nın gayesi; Avrupada yeni bir iktısadî nizam kurmaktı. Almanya'nın maksadı ise, harpte kaybettiklerini tekrar kazanmaktan ibaretti. Fakat Hitler Almanya'sı, Rusya'ya karşı on beş seneden beri takip edilen politikanın tersine yürüdü. Hitler'in bu yeni politikası Almanya'nın hayrına mı oldu, zararına mı?.. Bunu istikbal gösterecektir. Yalnız şu tarihî hakikati hatırlamak lâzım ki, Bismark'tan sonraki Alman devlet adamlarının Rusya'yı gücendirmelerinin zararı; ancak yirmi sene sonra hissedilmişti!..

Bugün tebellür eden hakikî vaziyet, kararsızlıktır. Denilebilir ki, Avrupa bir nevi intikal devresi geçiriyor, hattâ yeniden yeni bir muvazene politikasına gidiyor. Bu yeni muvazenede hangi devletlerin hangi zümrede bulunacağını tesbit etmek güçtür. Belli olan vaziyet; Fransa ile Almanya arasındaki rekabetin bütün şiddetile devam etmesidir. Bu bakımdan harpten evvelki dünya ile, harp sonrası dünyası arasında bir fark olmadığı söylenebilir.

Acaba yeni muvazene politikasının liderliklerini hangi devletler yapacak?.. Bakılınca ilk safta gene Fransa ve Almanya'yı görüyoruz. Vakıa Mussolini Italya'sında da böyle siyasî bir zümrenin liderliğini yapmak hevesi seziliyor. Fakat Italyan haricî siyasetinin devamlı, müstakar bir istikameti yoktur. Bazan Fransa ile anlaşmak yolunu tutuyor, bazan Almanya tarafını iltizam ediyor. Devamlı bir istikamet takip etmiyen, her gün değişen böyle bir politikaya karşı ise küçük devletlerin itimadı olmuyor. Italya'nın siyasî faaliyetine daima şüphe ve tereddütle bakıyorlar.

Ingiltere'ye gelince: O, eski muvazene siyasetine dönmüş sayılabilir. Ingiltere harpten evvel, Avrupa siyasetine lâkayt kalamıyordu. Bu zaruret, harpten sonra kalmadı. Çünkü Avrupa işlerinde onun alâkasını tahrik eden sebepler ve kuvvetler ortadan kalkmıştır! Ingiliz haricî siyasetinin sıklet merkezi, Avrupa harici işlerdedir. Deniz kuvvetleri nerede ise Ingiltere'nin haricî siyaseti de orada dönüyor. Demek istiyoruz ki, Ingiltere şimdi Amerika ile, Japonya ile, Büyük Britanya işlerile, Bahri Muhiti Kebir ile meşguldür. Hattâ onun Avrupa siyaseti bile, burada bir muvazene temini hedefine matuftur.

Iddia ediliyordu ki, dünyayı harbe sürükleyen, evvelki muvazene siyaseti olmuştur. Onun için bu siyasetten kaçınmak lâzımdır. Anlaşılıyor ki bütün iddialara, kaçınmalara rağmen gene ayni politikaya gidiliyor. Maatteessüf, dünya işlerinin ve beynelmilel münasebetlerin tanzimi için başka bir yol, başka bir formül bulunmamaktadır. Acaba dünyanın gittiği muvazene politikasının tabiî neticesi; gene bir harp hailesi mi olacak?.. Lüzumundan fazla bedbin olmak ne kadar fena ise, çok nikbin olmak ta ayni derecede zararlıdır. Hakikat şu ki, dünyanın bugünkü kararsızlığı, devam eden siyasî ve iktısadî buhranları, devletlerin politikasındaki tereddütleri karşısında, harpten evvelki mütebellir, kat'î ve kuvvetli muvazene vaziyetini arayanlara, hak vermek lâzım geliyor.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Balkanlarda siyasî faaliyet

T. Rüştü Bey bugün Bükreşten Belgrada gidiyor

Belgradda bir gün kalacak ve M. Yevtiçle Balkan siyasetini alâkadar eden işleri görüşecek

Tevfik Rüştü Bey Romanya Hariciye Vekili M. Titulesco ile beraber

BÜKREŞ, 13 (A.A.) — Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin, Yugoslavya Hariciye nazırı M. Yevtiçle beynelmilel vaziyet hakkında fikir teatisi için görüşmek arzusunu izhar etmesi üzerine M. Yevtiç, Tevfik Rüştü Beyi Cenevreye gitmek için Yugoslavyadan geçerken Belgrad'da kendisinin misafiri olarak bir gün kalmağa davet etmiştir. Tevfik Rüştü Bey Romanya-Yugoslavya hududunda Yugoslavya hükûmeti tarafından emrine âmade tutulan hususî bir trenle yarın öğle üstü Belgrada muvasalat edecektir. Türkiye Hariciye vekili Romanya - Yugoslavya hududunda protokol müdür muavini M. Probiç tarafından karşılanacaktır. Belgrada muvasalatından sonra Tevfik Rüştü Bey Yugoslavya Hariciye nezaretinde M. Yevtiç tarafından şerefine verilecek öğle ziyafetinde hazır bulunacaktır. Yarın akşam hassa alayı zabi -

(Devamı 7 inci sahifede)

Yeni yapılacak Adliye binası hakkında kanun

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet İstanbulda yniden yapılacak adliye binası hakkında meclise bir lâyiha vermiştir. Lâyihaya göre Maliye Vekâleti icra daireleri emrinde mevcut olup alâkadarları tarafından şimdiye kadar aranmıyan paralardan 500 bin lirayı faizsiz olarak almıya mezun kılınmakta ve vekâletin bu para ile inşa edilecek binaya masraf yapmasına ve gelecek senelere sâri taahhütlerde bulunmasına salâhiyet verilmektedir.

Adiley binasının inşasından artan paralar hapishaneler inşası tahsisatına ilâve olunacaktır. Maliye Vekâleti 500 bin lirayı 5 eylûl 935 tarihine kadar sahipleri tarafından aranılmıyarak hazineye intikal edecek paralardan fazlasını da her sene adliye bütçesine konulacak tahsisatla ödeyecektir.

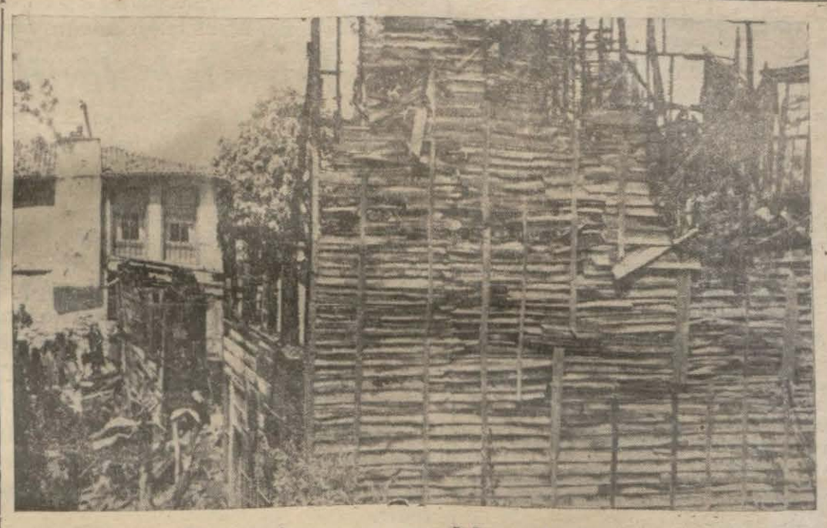

Kurtuluş'ta yanan ve yıkılan evlerden...

Kurtuluşta bir yangın oldu, dört ev yandı

Evlerin hepsi de sigortalıdır; yangında kast var mı?

Evvelki akşam saat 22 de Kurtuluş'ta bir yangın çıkmış, üç ev tamamen, bir ev de kısmen yanmıştır. Yanan evler Kurtuluş'ta Kilise mahallesinde Alçakdam sokağında Madam Malama ve Agabidis, Dimitri Efendilirin evleridir. Yangının bu üç evden hangisinden çıktığı henüz tesbit edilememiştir. Polis tahkikatı tamik etmektedir. Dimitri Ef. nin evi boştur, yalnız içinde eşyaları vardır. Yapılan tahkikatta yan yana olan bu evlerin her üçünün de sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Madam Malamanın evi 1500, Agabidis Efendinin evi 1000, Dimitri Efendinin evi de 3 bin liraya sigortalıdır.

Yangının, Madam Malama'nın evinden çıktığı söylenmekte ise de bu cihet tevsik edilememiştir.

Bu evlerin kiracıları dün polis tarafından isticvap edilmiştir. Ve, dün, Dimitri Efendinin boş evine kiracı getiren Leonida isminde bir genç polisçe nezaret altına alınmıştır. Yangında kast olup olmadığı noktası bilhassa tahkik edilmektedir.

Milliyet Dün Maarif Vekili ile görüştü

Lise, Orta mektepler ıslahatının son safhası nedir?

Maarif Vekilni Hikmet Bey dün akşam Ankaraya dönmüştür. Vekil B. şehrimizde bulunduğu müddet zarfında orta tedrisat ıslahatı meseleleri hakkında tetkikatta bulunmuştur. Vekil Bey dün Haydarpaşa'da eski Tıp fakültesi binasında tetkikat yapmıştır. Burada iki bin talebelik büyük bir lise açılacaktır. Bu lise programlarında ecnebi lisana bilhassa ehemmiyet verilecektir. Haydapaşa lisesinde, Galatasaray lisesinde oldu-

Hikmet Bey

(Devamı 7 inci sahifede)

Üniversite Bütçesi bitti

Yeniden bir çok teşébbüslere geçiliyor

Dün sabah Vekilin riyasetinde bir içtima yapıldı

Üniversitede dün öğleden sonra Maarif Vekili Hikmet Beyin riyasetinde bir içtima yapılmıştır. Bu içtimaa Üniversite Rektörü Neşet Ömer Bey ve Fakülte Dekanları iştirak etmişlerdir. Bu toplantıda Üniversitenin 935 senesi bütçesi konuşulmuş ve bütçe katî şeklini almıştır. Yeni bütçe bir milyon lirayı biraz tecavüz etmektedir.

Neşet Ömer B.

Yeni bir rasathane

Üniversite Fen Fakültesinde tedris

(Devamı 7 inci sahifede)

Mahmut Esat Bey Bugün geliyor

Üç gün inkılâp kürsüsünde ders verecek

ANKARA, 13 (A. A.) — İzmir Meb'usu Mahmut Esat Bey bugünkü trenle İstanbula hareket etmiştir. Mahmut Esat B. pazartesi, salı ve çarşamba günleri inkılâp kürsüsünde son derslerini verecek ve bu derslerde millî hakimiyetin ve hilâfetin teessünü, cümhuriyetin ilânını, saltanatın ve hilâfetin ilgalarını, istiklâl mahkemelerinin mesaisini mütalea edecek ve inkılâbın hukukâmme kısmını bitirecektir.

Mahmut Esat B.

Bugün
2 inci sahifede

Ecnebî matbuatında gördüklerimiz
3 üncü sahifede

Banka mı, değil mi? Felek
4 üncü sahifede

Aşk tılsımı G. A.

Resimli hikâye
5 inci sahifede

Memleket haberleri

On bir ayda Vergilerden alınan varidat yekûnu nedir?

ANKARA, 13 (A.A.) — İçinde bulunduğumuz mali senenin nisan ayı nihayetine kadar muhtelif vergilerren tahassül eden on bir aylık varidat yekûnile geçen mali senenin ayni aylarına ait tahsilâtı mukayeseli olarak aşağıda bildiriyoruz. Bu senenin on bir aylık tahsilât yekûnu geçen senenin on bir ayına nazaran bir milyon yüz bin küsur lira fazladır.

1932	1933	Muhtelif vergiler
4.474.600	4.313.956	Arazi vergisi
3.710.108	3.651.147	Bina vergisi
11.017.405	10.556.497	Hayvanlar vergisi
10.695.044	10.923.508	Kazanç vergisi
493.433	399.002	Veraset vergisi
35.277.384	33.866.577	Gümrükler varidatı
10.637.420	12.666.406	Muamele vergisi
2.725.661	4.347.896	Dahili istihlâk vergisi
327.005	287.807	Av vergisi
703.292	592.690	Nakliyat vergisi
4.560.445	5.059.098	Damga vergisi
1.215.660	1.041.379	Tapu harçları.
920.776	799.823	Mahkeme harçları
559.782	552.668	Pasaport vesair
170.893	35.113	Mülga vergilerden tahsilât
27.612.730	25.775.000	İnhisarlar varidatı.
1.258.726	1.847.584	Devlet ormanları
1.471.295	1.195.399	Satılan emlâkten.
607.529	629.998	Fenerler hasılâtı.
1.260.329	1.153.682	Askerlik mükellefiyeti
975.665	1.028.612	Cezalardan tahsilât.
1.128.575	1.176.131	Müteferrik hasılat
632.024	788.924	Fevkalâde varidat.
5.920.796	6.291.771	Sair varidat.
9.004.906	9.270.144	Buhran vergisi
12.754.752	13.487.779	Müvazene vergisi.
150.385.186	151.529.591	YEKÛN

Gene Esnaf Bankası

Alâiyeli Mahmut Bey Volf işini izah ediyor

Mahmut Bey diyor ki: "Ben hisse senetlerini Volfe satarken Muhiddin Beyin muvafakatini istihsal ettim,,

Mahmut Bey kendi müdafaasını yaparken çok dikkate şayan noktalara da temas ediyor

Müddeiumumîlik Esnaf Bankası tahkikatına devam etmektedir. Bu işe vaz'ıyet etmiş olan muavin Ahmet Muhlis Bey dün de sabahtan akşam saat 4,30 a kadar Esnaf Bankasının eski müdürü Faik Beyi dinlemiştir. Faik Bey yapılan bütün işlerin nizamnameye uygun olduğunu, bnkanın evvelce münhasıran esnafa kredi açmak işile meşgul bulunduğunu, fakat 928 de nizamname tadil edilerek bankanın tercihan küçük esnafa kredi açmak işile beraber büyük işlerle de bizzat meşgul olmasına ceyaz verildiğini söylemiştir.

Faik Beyin anlattığına nazaran Volf ve tayyare piyangosu işleri bu tadilâttan sonra yapılmış, Volfe satın alınan yazı makineleri muka bilinde avans olarak 30 bin lira verilmiştir ve Faik Bey Volfü ancak bu muamele esnasında tanımıştır.

Tayyare Piyankosu işine de müflis Ticaret ve Sanayi bankası idaresinde bulunan bir zat Esnaf Bankası meclisi idaresine girdikten sonra başlanılmıştır.

Müddeiumumîlikçe Faik Beyin isticvabı ikmal edilmiştir. Salı gü-

(Devamı 7 inci sahifede)

1934: *Yarışlarımız*

Motosiklet rekortmeni kim olacak?

Süleyman çalışmalarına hararetle devam ediyor

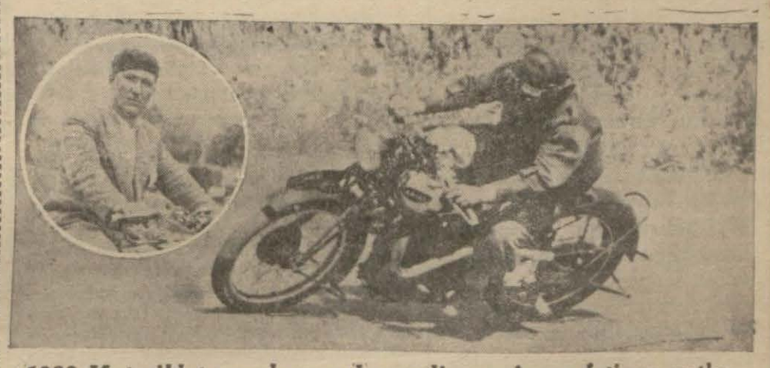

1933 Motosiklet yarışlarının kıymetli şampiyonu İstinye sırtlarında keskin bir virajı dönerken

Yarışlarımızın yapılacağı 25 Mayıs cuma sabahına 12 gün kalmıştır. Bu münasebetle koşuya hazırlananlar çalışmalarını arttırmışlardır. Sabahın erken saatlerinde Şişli - İstinye yolu üzerinden geçenler yarış arabalarının viraj talimleri yapmakta olduklarını görmüşlerdir. Bu ta -

(Devamı 5 inci sahifede)

TARİHİ TEFRIKA: 40 14 May

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDİN ŞAKIR BEYIN BIRAKTIGI VESIKALARA GÖRE)

Saraya Jurnal yağmuru

Sultan Hamit tahttan indirilip Yusuf İzettin Efendi mi geçirilecekti..

O devirde Abdülhamide yalan, yanlış jurnallar yağıp duruyordu. Bir aralık genç Türklerin Abdülhamidi tahtından indirecekleri ve yerine Yusuf İzzettin Efendiyi geçirecekleri şayiası ortaya çıkarılmıştı. İstanbulda yüksek sınıfa mensup bir hanımefendi genç Türklerin atfedilen bu fikir etrafında malûmat toplamakla meşgul oluyordu.

Bu malûmat müteaddit kanallardan geçerek Abdülhamide bildiriliyordu. Yusuf İzzettin Efendinin tahta iclâsı hakkında Yıldız erkânından birisine verilen bir jurnalda deniliyordu ki:

"Tunuslu Mahmut Paşanın kerimesi Emine Hanım cariyeleri tarafı kemteriye göndermiş olduğu ufak bir puslada Galatada avukat .... nin yazıhanesinde bir mülâkat istemişti. Tayin edilen saatte oraya gittim.

Beş dakika sonra hanım cariyeleri, Fazıl Beyin haremi Hayriye hanım cariyeleri de refakatinde olarak geldiler. Odada bizden başka hiç bir kimse yoktu.

Emine hanım evvelemirde zatıdevletleri hakkında bazı şeyler sordu. Kendisini temin etmek için zatıdevletlerinin hazreti şehriyari azimmüşşanımıza olan fartı sadakatinizi ve başka hiç bir ümit beslemediğinizi delâil katia ile ispat eyledim.

Bunun üzerine Emine hanım, gayet gizli tutulmak şartile, Yusuf İzzettin efendinin tahta iclâsı meselesinde ibrazı hizmet ve sadakat eyliyeceğini beyan etti, Emine hanım bir buçuk sene evvel Kurenadan Faik Beye ve dördüncü dairei belediye müdürü Mustafa efendiye meseleyi ihbar eyliyerek evrakları da verdiği halde onların arzı atebei ülya edilmemesine elân taaccüp etmektedir. Dördüncü daire müdürü olan Mustafa efendinin Şehzade Yusuf İzzettin efendinin has bendesinden olduğunu gerek yeminle, gerekse kat'i ve kevi delillerle ispata hazır olduğunu Emine hanım cariyeniz iddia eylemektedir.

Hanımın zevci Hüseyin Beyin her bildiğini söyliyen bir adam olduğunu anladığım için zatı devletlerine bundan iki ay evvel takdim etmiş olduğum raporda bunların köşklerine sık sık devam edersem vazifei mahsusama dair bir çok istifadeler temin edeceğime ümit var olduğumu arzeylemiştim. Şimdilik Hüseyin Beyin bitaraf ve kendi halinde görüyorum, zevcesi Emine hanım ise, Hüseyin Beyin haberi olmamak şartile, ibrazı sadakatten, vaadi mucibince geri durmamaktadır. Hanım, gayet hafi tutulması lâzimeden olan bu meseleyi, bendegândan bildiği kimselere de haber verdiği halde şimdiye kadar hiç aldıran olmamıştır. Bunun üzerine mezkûr yazıhanede meseleyi bendenize açtı. Kulunuz da derhal zatı devletlerine bir rapor takdim eyledim.

Emridevletleri mucibince Emine hanım ikametgâhı âlinize gelerek Bahaddinin bir mektubile Ahmet Celâlettin Paşanın 66 numaralı bir mektubunu ve o mufassal projeyi takdim eyledi. Fakat şu şartla ki akdim ettiği ve edeceği bütün evrakın Hazreti Halifei Resulü Kibriyaca nazarı âliden geçirdikten sonra gene mahallerine iade edilecek ve postaya verilecek yerlerine gönderilecekti. Yani posta ile gelenlerde ayni suretle muamele görecekti.

Bundan başka kulunun da her yerde ve bütün gireceği yerlerde kendisile beraber bulunmaklığımı zatı devletinize arz ve müsaadei mahsusanızı istihsal eylemişti. Bu bapta şerefsudur buyrulan iradei mekremet adei şehriyariyi kulunuza tebliğ buyurduğunuz saatte kemterzeri hanımın Tophaneli oğlundaki köşkine gittim ve iradei seniyeyi efendisine tebliğ ettim.

Bunun üzerine hanım yeni elde etmiş olduğu evrakı verdi. Bendeniz de derhal evrakı mezkûreyi takdim ettim. Zatı devletiniz onlara Huzuru Padişahiye arz ve takdim etmek üzere mabeyni hümayuna teşrif buyurdunuz. Şimdi Emine hanım bu kâğıtlar geri verilmekten sonra yeni elde etmiş olduğu daha mühim evrakı takdim eyliyeceğini hasbessadaka beyan eylelemektedir.

Emine hanım cariyelerinin mühim ifadelerinden ve elde ettiği kavi delillerden bu sırada Yusuf İzzettin efendinin tahta iclâsı meselesinin pek ziyade ehemmiyet kesbettiği anlaşılmaktadır. Günden güne elimize geçen evrak ile bu mesele gittikçe tenevvür ediyor.

Emine hanımın zevci Hüseyin Bey, serhafiye Ahmet Celâlettin Paşanın devlete sadık olduğunu her lâf açıldıkça beyan ettiği halde hanım bilâkis Ahmet Celâlettin paşanın başka bir ümit beslediğini ve hattâ Yusuf İzzettin efendinin tahta iclâsının hususî noktalarından olmak üzere Ahmet Celâlettin paşanın maiyeti seniyedeki Arnavut askerlerini elde ettiğine dair imzasile kâğıt gördüğünü, bu kâğıdın bir frenk kadınında bulunduğunu ve bu kadının da doktor Bahattin Şakirin metresi olduğunu söylemektedir. Emine hanım bu kâğıdı o frenk kadınından bir türlü almağa muvaffak olamadığına çok teessüf etmektedir.

Şurasını kat'i olarak arzedeyim ki Emine hanım cidden hizmet etmek ve sadakat göstermek istiyor ve hizmetini de bilfiil ispat ediyor. Yusuf İzzettin efendinin taraftarları hanımın hanesine devam etmektedirler. Hanımın bendenizi daima yanında bulundurmak istemesi sadakatine ve hizmetine en büyük bir delildir.

İşte bugünden itibaren bendeniz hanımla daima her yerde beraber bulunacağım. Gideceği o hanenin halkıle de ülfet peyda ettiğim takdirde daha mühim neticeler elde edeceğime şüphe yoktur. Şurası şayanı kayıttır ki sebebi refah ümmeti Muhammet olan Şehriyarı âlişanımız efendimiz hazretlerinin, mesele bütün teferrüatile anlaşılıncaya kadar hiçbir kimseyi tevkif ettirmemeleri ve bu ailenin sadakatine veya sadakatsizliğine dair verilecek raporlara da şimdilik ehemmiyet atfetmeleri iktizayi haldendir. Çünkü kulunuz emri devletinizle bunların hanelerine gidiyorum. Onların sadakatle hizmet etmelerine yardımım dokunuyor.

Kâğıtların ve evrakın elde edildikçe peydèrpey takdim kılınacağını arz ile...,,

Abdülhamit devrindeki casusların ne tarzda çalıştıklarını gösteren yukarıdaki curnalda bahsedilen Şehzade Yusuf İzzettin efendinin tahta iclâsı meselesi doktor Bahattin Şakir Beyein bir taraftan Pariste İttihat ve Terakki ile muhabere ederken ve Genç Türklerden olduğu iddia edilirken diğer taraftan kendisinin, Yusuf İzzetin efendi tarafından gösterilen arzu üzerine onun hususî doktorluğuna tayin edilmesinden ileri geliyordu.

Doktor Bahattin Şakir Beyin hususî tabip sıfatile daima (Bitmedi)

HARİCÎ HABERLER

Radikaller kongresi

Şimdiki hükûmete müzaheret etmeğe karar verdi

Doumergue hükûmetinin mevkii bu suretle çok sağlamlaşmış oluyor

Fransada Radikal Sosyalistler bundan tahminen iki ay evvel yapacakları kongreyi, Doumergue hükûmetinin vaziyetini daha iyi tetkik etmek ve ona göre bir karar ittihaz eylemek maksadile tehir etmişlerdi. Bunların yeni hükûmette dahil bulunan Herriot ile dört mesai arkadaşı hakkında verecekleri karar Doumergue hükûmetinin istikrarına yardım edip etmemesi itibarile çok mühimdi. Gerek Fransada ve gerek bütün Avrupa siyaset âleminde alâka ile beklenen bu kongre nihayet toplanmış ve M. Herriot'nun zaferile neticelenmiştir. M. Herriot'ya karşı verilen itimat reyi Doumergue hükûmetinin mevkiini daha sağlamlaştıracaktır. Bu hususta dün şu telgrafları aldık:

M. Herriot'ya itimat reyi verildi

CLERMONT FERRAND 13 A.A. — Radikal kongresinde M. Chautemps, Staviski rezaletinden beri pek çok manevî iztıraplar çekmiş olduğunu hatırlatmış, tahkikat komisyonuna vermiş olduğu ifadeleri tekrarlamış ve Staviskiyi ancak iş meydana çıktıktan sonra tanımış olduğunu yeniden teyit etmiştir.

Mumaileyh, hükûmetinin kânunusani ayında asayişi muhafazaya muvaffak olmuş olduğunu beyan ve netice olarak fırkadan vahdetini kat'i surette muhafaza ve programını müdafaa etmesini talep etmiştir.

Bunun üzerine 10 muhalif reye mukabil kongrenin ittifakı ile M. Herriot'ya itimat beyan edilmiştir. Kongre bugün fırkada yapılacak temizliği tetkike memur edilmiş olan komisyonun raporunu müzakere edecektir.

Radikal sosyalist kongresinde umumî siyaset hakkındaki müzakerat M. Herriot'ya itimat reyi verilmek suretiyle nihayet bulmuştur.

Bu suretle genç radikallerin, fırkanın istikametini tayinden mesul şeflere karşı açtıkları mücadele M. Herriot'nun lehine olarak bitmiştir. Bu vaziyette M. Herriot beş radikal arkadaşı ile birlikte Doumergue kabinesine iştirake devam edebilecektir.

M. Daladier'nin izahatı

CLERMOND FERRAND, 13 (A.A.) — Radikal sosyalist kongresinde beyanatta bulunan M. Daladier, halkı ifsada matuf teşekküllerin ilgası lüzumundan bahsetmiştir. Fransa ve Almanyanın müsellah kuvvetlerinden bahseden mumaileyh Fransanın askerlik noktai nazarından Almanyadan dun olduğuna inanmak doğru olmadığını ve bundan dolayı iki senelik hizmet kanununa muhalif bulunduğunu söylemitşir.

M. Daladier, Avrupa siyasetinin iki yol karşısında bulunduğunu ve karşılıklı ve kontrollü bir silâhları azaltma ile nihayet bir harbe ve medeniyetin ölümüne müncer olması muhakkak olan müsellah sulhtan birini tercih etmek lâzım geldiğini bildirmiş ve Radikal sosyalistlerin harbin sonundan beri haricî siyaseti daima sulha doğru yürüttüklerini söyliyerek sözüne nihayet vermiştir.

M. Herriot Radikallerin yaptığı işleri anlatıyor

M. Herriot, Radikal sosyalistler için Fransanın bütçe açığı 10 milyarı geçtiği bir zamanda sosyalistlerin programını tatbik etmek kabil olmadığını izah etmiş ve Radikal fırkanın istiklâlinde ısrar eylemiştir.

M. Herriot demiştir ki:

"Radikal sosyalistlerin hiç bir iş yapmadıklarını söylemek hatâdır, çünkü radikal sosyalistler aşağı yukarı bütçenin müvazenesini temin etmişlerdir.

M. Herriot nutkunu şu suretle bitirmiştir:

"Hükûmette kalacağım. Eğer verdiğim izahat kâfi değilse fırkanın başında kalıp kalmıyacağımı bildiriniz.

Kongrenin manası

PARIS, 13 (A. A.) — Havas Ajansı bildiriyor:

Clermond Ferreand'de toplanan Radikal Sosyalist kongresinin hükûmetin vaziyetinde hiç bir değişiklik hasıl etmiyeceği ve kongrede bulunanların millî birlik hükûmetile teşriki mesai edilip edilmemesi sualine müsbet bir surette cevap vereceği esasen ümit edilmekte idi.

Bütün gazeteler, Doumergue kabinesi tarafından temsil olunan fırkalar müşterekesi siyasetine müzaheret kararının kongrede ittifaka çok yakın bir ekseriyetle verilmiş olmasındaki ehemmiyet üzerinde ısrar etmekte ve kongreden sürpriz ümit eden hükûmet muhaliflerinin emellerine rağmen kongrenin hükûmeti daha ziyade kuvvetlendirdiğini kaydetmektedirler. Sağ cenah, merkez ve sola meyyal merkez fırka ve gruplarına mensup matbuat, M. Herriot'nun teklifi üzerine, Radikal - Sosyalistlerin millî birliğe sadakatlerini göstermelerinden dolayı memnuniyetlerini ızhar etmektedirler.

Almanya

Boyuna Amerikadan tayyare motörü alıyor

VAŞINGTON, 13 (A.A.) — Ticaret nezaretinin neşretmiş olduğu istatistikler, Almanyanın Amerikadan tedricen artan bir nisbette tayyare levazımı satın almakta devam eylediğini göstermektedir.

Son mart ayi zarfında Almanya, Amerikadan bu suretle 249,480 dolar mukabilinde 47 tane tayyare matörü satın almıştır.

1934 senesinin ilk üç ayı içersinde Alman mübayaatının yekûnu 122 motöre baliğ olmuştur.

Gene Almanyanın yüzlerce tayyareyi techize kâfi gelecek kadar, bu ayni müddet zarfında vukubulan tayyare aksamı mübayaatı 907,840 dolara baliğdir.

Almanya şimdiki halde Amerikan tayyare fabrikalarının en iyi müşterisi olup, ihracatın üçte biri bu memlekete vaki olmaktadır.

Silâhsızlanma

Fransa şimdi de silâhlarını çogaltmak istiyor

PARİS, 13 (A.A.) — M. Henderson ile M. Bartu arasında cereyan eden mükâlemeler, alâkadar mahafilde silâhları bırakma meselesi hakkında hüküm süren bedbinliği arttırmaktan başka bir işe yaramamıştır.

Maamafih, konferans her hangi bir muvaffakıyetsizliğe uğradığı takdirde, bunun vebali M. Hendersona ait olmıyacağı teslim edilmektedir.

Diğer taraftan, Almanyanın harbiye bütçesindeki tahsisat fazlalığı bu devletin yeniden silâhlandığına delil olduğundan Fransa, emniyet meselesini başka zaviyeden görmeğe ve kendi müdafaa silâhlarını emniyetini kâfi olacak bir nisbete eriştirmeğe mecburiyet hissetmektedir.

SON DAKİKA

Tevfik Rüştü Beyle M. Titülesko Bükreşe gittiler. Tebliğ neşredildi

BUKREŞ, 14 (A. A.) — "Rador Ajansından"

Tevfik Rüştü Beyle M. Titülesko'nun Belgrada hareketlerinden evvel aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

"Türkiye Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyefendi ile Romanya Hariciye Nazırı M. Titülesko günün meseleleri hakkında müteaddit mülâkatlarda bulunmuşlardır. Her iki nazır memleketlerini alâkadar eden bilûmum mesail hakkında tam bir itilâf halinde olduklarını büyük bir haz ile tesbit etmeği bir vazife addederler.

"Bükreş mülâkatları Türk - Romen dostluğunu takviye etmiştir.,,

Haziranda tren yolu Elâzize varacak

ELAZİZ, 13 (A. A.) — Toprak tesviyesi tamamlanan Fevzipaşa - Elaziz hattının ray döşenmesi ameliyatına başlanmıştır. Haziran içerisinde tren Elazize girmiş olacaktır.

Ibnissuut, harekâtı tatile razı oldu

KAHİRE, 13 (A. A.) — Elehram gazetesinin yazdığına göre, sulh şartlarının İmam Yahya tarafından ifa olunacağına dair verilecek teminata intizaren, İbnissüut, harekâtı askeriyeyi şimdilik tatile razı olmuştur.

Tramvay şirketile müzakereler

ANKARA, 13 (Telefonla) — İstanbul Tramvay Şirketile Nafıa Vekâleti arasında müzakere devam ediyor. Tarife zammı dolayısile şirketin almış olduğu paraların miktarını tespit etmeğe yarayacak olan vesikalar İstanbul'dan celbettirildiğinden bunlar üzerinde karşılıklı tetkikat yapılmaktadır. Bu bir iki gün zarfında müzakerenin müsbet neticelerinin elde olunmasına intizar edilmektedir.

Tanzim edilecek yeni tarife üzerinde dahi ayrıca tetkikler yapılmıya başlanmıştır. Yeni tarifenin daha şümâllü olacağı ve halkın menfaatlerine uygun bulunacağı tahmin olunmaktadır.

İzmir - Kasaba hattı

ANKARA, 13 (Telefonla) — İzmir - Kasaba hattının mübayaası için cereyan etmekte olan müzakerat son safhasındadır. Bugünlerde müsbet veya menfi bir neticeye varılacaktır.

Bütçe yakında Mecliste görüşülecek

ANKARA, 13 (Telefonla) — Bütçe Encümeni bugün Maliye Vekili Fuat Beyin huzuru ile bütçe üzerindeki tetkiklerine devam etmiş ve Düyunu umumiye kısmını müzakere ve hükûmetin teklifi veçhile kabul etmiştir.

Encümen yarın onda toplanarak varidat bütçesini müzakereye başlıyacaktır. Bütçe Encümeninin perşembe akşamına kadar bütçe üzerinde tetkiklerini ikmal ederek 1934 malî senesi bütçesini meclis umumî heyetine vermesi mukarrerdir.

Türkiye-Almanya ticaret itilâfı

ANKARA, 13 (Telefonla) — Almanya ile hükûmetimiz arasında 19 nisan 934 tarihinde Ankarada imzalanan ve 22 mayıs 930 tarihli ticaret ve seyri sefain mukavelenamesine müzeyyel itilâfnamenin tasdiki lâyihasını hükûmet Meclise vermiştir.

Açıkta kalan müderrisler

ANKARA, 13 (Telefonla) — İstanbul Darülfünununun lâğvile açıkta kalan ve ihtısasları dahilinde orta tedrisat muallimliklerinde istihdamları kararlaştırılan 21 müderris ve muallimlerden de 10 zatın darülfünundaki maaşlarının bir derece noksanile orta tedrisatta istihdamları için mektep kadrolarına ait kanuna bağlı bir numaralı cetvelin tesbit edilmiş yekûnunu aşmamak şartile beşinci dereceden olan memurların 26 ya ve altıncı dereceden olan memurların (59) a çıkarılması ve buna mukabil kadroda münhal bulunan 11 inci dereceden muallimlerin 30 noksanile (370) e indirilmesi suretile tadil edilmesi hakkında hükûmet Meclise bir kanun lâyihası vermiştir.

İstimlâk lâyihası Mecliste

ANKARA, 13 (Telefonla) — İstanbulda ve vilâyetlerde belediye daireleri namına istimlâk olunacak mahallerin istimlâk sureti hakkındaki kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan lâyiha alâkadar encümenlerden geçerek ruznameye alınmıştır.

Bu lâyihanın bir hususiyeti de istimlâk edilecek mahaller için para yerine bono usulünün ikamesidir. Adliye Encümeni azalarından Refik ve Trabzon Meb'usu Raif Beyler bu usulün teşkilâtı esasiye kanununa muhalif olduğunu zikrederek bu esasa muhalif kalmışlardır.

Bundan da anlaşılıyor ki lâyihanın umumî heyette müzakeresi sırasında hararetli münakaşalar olacaktır.

Ankaranın nüfusu: 100,000

ANKARA, 13 (Telefonla) — Ankara'da yapılan nüfus tahriri ikmal edilmiştir. Tahrir neticesi bugünlerde anlaşılacaktır. İlk neticeler hükûmet merkezindeki nüfusun 100 bini geçtiği kanaatini vermektedir.

ECNEBİ MATBUATINDA OKUDUKLARIMIZ

Novo Vreme'den:

Sofyada çıkan Novo Vreme gazetesi (Yevtiçin misaferetinden sonra) başlığı altındaki başmakalesinde M. Yevtiçle M. Mouşanof arasında yapılan müzakerelerden sonra neşredilen resmî tebliği aynen alıp şu mütalealarda bulunuyor:

"Bu tebliğ efkârı umumiyede büyük bir memnuniyet hâsıl etmiştir. Umumî intiba, çok söz yanında az vâkıa bulunduğu merkezindedir. Efkârı umumiye, bu ziyaretin daha büyük neticelere müncer olmasını bekliyordu. Tebliğ bunun aksini isbat ediyor. Belki bu umumî arzu haddinden fazla büyük olmasındandır. Mahafilde bunu takip edecek olan neticelerden bahsediliyor. En mühim netice, iki memleket için emniyeti tesis edecek ve iki millet arasındaki umumî meselelerin bilâhara hali için şeralit hazıraya - cak olan Bulgaristanla Yugoslavya arasında bir ademi tecavüz misakının imzalanması olacakmış. Yapılan müzakereler, misakın şekli ve mânası üzerinde ileri sürülen noktai nazarların yaklaşması için faydalı olmuştur. Geriye mütearrızın tarifinin daha şâsi olarak tesbiti kalıyor. Londra misakında M. Politis tarafından yapılan tariften ayrı olmak ve hududtaki çete tecavüzlerini hariç bulundurmak üzere taarruz hakkında yeni bir tarif araştırılacaktır. Böyle bir tecavüzün, hükûmetin yardımile tertip edilmiş olmayıp hudutlardaki emniyeti ihlâl etmek maksadile yapıldığı hesaba katılmalıdır. M. Muşanof, hükûmet kuvvetlerinin men ve takibine rağmen yapılan bu tecavüzler hakkında bazı ihtiyatî kayıtlar ileri sürmüştür. Bu ihtiyatî kayıtların mânası şudur: Eğer misak mucibince çeteler mütearrız olarak telâkki edilirse, M. Muşanof bu formülü kabul etmiyecektir. Bundan başka tecavüze maruz kalan taraf, hiç bir veçhile istilâ teşebbüsünde bulunamıyacağı gibi diğer mukabil tedbirler de alamıyacaktır. Tebliğden anlaşılıyor ki, diğer bütün meseleler bu misakın akdinden sonraya bırakılmıştır.,,

Le Matin'den:

Matin gazetesinde Charles Richet "İstenilmiyen adamlar,, (Les indésirables) serlevhasile yazdığı bir makalede bu kelimenin fransızca olmadığını ve ingilizce (undesirable) kelimesinden geldiğini ve ancak yirminci asırda kullanıldığn anlattıktan sonra sonra diyor ki:

İki cins "istenilmiyen adam,, vardır:

Bunlardan birincileri çok zariftirler, son modaya muvafık giyinirler büyük bir lüks içinde yaşarlar, en yüksek oteller arasında mükellef otomobillerle mekik dokurlar. Nâzırlara "aziz dostum" diye hitap ederler... Bunlar (maliyeciler) dir. Viyanada, Budapeştede veya başka bir yerde hokkanın altına gittikten sonra Pariste kolayca aldatılabilecek adamlar bulacaklarını ümit ederler. Bunlar tehlikeli ve kuvvetli bir (corporation) vücude getirmişlerdir. Çünkü her yerde seyahat ettikleri için beynelmilel büyük maliyenin bütün dolandırıcılarile alâkadardırlar. Bunların milliyetleri nedir Bu aslâ bilinmez. Çünkü birçok milliyetleri vardır.

Başkalarının parasına kuvvetle dayanarak, polisin karşılarına ördüğü ağdan kolayca kurtulur ve geçebilirler. Kendilerinden adlî sicilleri istenilir. Bunlar ancak kendilerinin vaitlerine kapılarak ilk senedi en aşağı yüzde 25 getirecek olan meselâ Himalaya petrollerinin eshamını alan abdallar için telikelidir.

İkinci nevi "istenilmiyen adamlar" tamamile başkadır: Bunlar ihtilâlcilerdir, bolşeviklerin dostu veya memuru olan adamlardır. Bunlar Fransaya (veyahut müstemlekelerimize) iç - timî karışıklığı öğretmek için gelirler. Çalışmak kabiliyetlerinden mahrum oldukları için, eğer Avrupayi şarki ihtilâlcileri knedileirne para vermese yiyecek ekmek bulamazlar..

Muharrir makalesinde bunların Fransaya, Fransız efkârı umumiyesine karşı yaptıkları zararları uzun boylu anlattıktan sonra bütün bu nevi "istenilmeyen adamları,, derhal hudut haricine atılmasını tavsiye etmekte ve şunları ilâve etmektedir.

Kemirici kurtları meyvenin içine sokmamak lâzımdır:

L'Ere Nouvelle'den:

Radikal mebusların hükûmet politikasını tasvip ettiklerini söyliyerek diyor ki:

"Cümhuriyet memleketinin Doumergue kabinesine itimadı her gün biraz daha kendini gösteriyor ve her gün başarılan işten memnuniyet gösteren ve bunun devamını ve tamamlanmasını arzu eden sesler çoğalıyor.

. . . . . .

Fakat şurasını tasrih edelim: Bu şekildee tezahür eden itimat ne kördür, ne de hissidir. Aklıselime istinat etmektedir. Onun için Doumergue politikasının ilk neticelerini kaydeden ve bunun kıymetini ölçen,ehemmiyetini anlayan radikaller ilk neticeleri diğerlerinin takip etmesini, başlanan eser ikmal edilinceye kadar, bu kadargüzel bi ryolda durulmamasını isterler. Zira radikallar 1932 intihabatından evvel kendi şefleri tarafından tayin edilen politika ile şimdi tahakkuk eden politika arasındaki ahengi görmüşlerdir. Pek tabiî olarak ta kendi şeflenin kabinede mevcudiyetlerini bu ahengi husule gettiren bir sebep telâkki ediyorlar.

Macaristan

Yugoslavyadan Şikâyet ediyor

CENEVRE, 13 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Macaristan hükûmeti milletler cemiyeti meclisine müracaat ederek son seneler zarfında Macar - Yugoslav hududunda vuku bulan ve bu ana kadar 15 Macarın ölümü ile neticelenen bazı hudut hâdiselerinin esasını ve mesuliyetini tahkik etmek üzere beynelmilel bir komisyon teşkilini istemiştir.

Mesele meclisin en yakin içtimaında kanuşulmak üzere muvakkat ruznameye geçirilmiştir.

Macaristan hükûmetinin hiç beklenilmiyen bu müracaatının sebeplerini milletler meclisi mahafili anlıyamamaktadırlar. Meselede doğrudan doğruya alâkadar olan Yugoslavlar bu müracaatı büyük bir soğuk kanlılıkla karşılamışlar ve Macaristanın bu müracaatla, Yugoslavyaya, şimdiye kadar sükûtu tercih ettiği daha çok mühim hâdiseleri efkârı umumiye önünde izah için fırsat verdiğini söylemişlerdir.

Fransada millî tasarrufa yardım

PARIS, 13 (A. A.) — Ayân ve Meb'usan reisleri, milli tasarrufa yardım olmak üzere, kendi tahsisatlarının yüzde 15 ini bilihtiyar terketmişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Banka mı, değil mi?

Ha! İş şimdi çatallaştı. Bakalım nasıl içinden çıkacaklar?

Efendim; mühim bir mesele karşısında bulunuluyor: Esnaf bankası, banka mıdır, değil midir?..

Hemen gözlerinizi faltaşı gibi açıp:

— Alay etme!

Demeyiniz. Çünkü Esnaf bankası işi alaylı çağını çoktan geçirdi. Bakınız mesele nedir?.

Hükûmet bir kanun yaparak mevduat kabul eden bankaların sermayesini bir milyon liraya çıkarmaya karar verdi. Bunun yakında bitecek bir mühleti var. Onun sonunda bankalar sermayelerini en aşağı bir milyon lira yapacaklardır.

Bizim muharrirlerden biri de dünyada banka kalmamış gibi, gidip Esnaf bankasına sormuş:

— Beyler! Kanun mucibince sermayenizi bir milyon liraya çıkarmanız lâzım. Çünkü mevduat kabul ediyorsunuz.

Cevap vermişler:

— O mecburiyet bize ait değil..

— Neden?

— Bize mevduatta bulunan yokki! İkraz da etmiyoruz..

— Şu halde?.

— Şu halde sermayemizi arttırmaya hacet görmüyoruz..

— E bu nasıl banka böyle?..

Esnafa ikrazatta bulunacak değil midiniz?

— Evet ama biz banka değiliz..

— Nesiniz?.

— Müessesei maliye...

— ?!?!

Şimdi düşünüyorlar... Esnaf bankası hakikaten banka mıdır? değil midir?..

Vaktile paraları alırken, verirken, hisse senetlerini satarken, temettü tevzi ederken banka idi. Şimdi sermaye meselesi ortaya çıkınca banka değil...

Arkadaşlardan bu hikâyeyi dinliyen birisi dedi ki:

— Tam devekuşu gibi... "Uç!„ deyince "ben deveyim„ diyor.. "Yük taşı!„ deyince "kuşum!„ diyor.

Ve diğer birisi ilâve etti...

— Uçtuğuna bakılırsa demek kuşluğu tercih etti...

Bir üçüncüsü dedi ki:

— Uçtuğuna bakmayın! Son amilyatlardan sonra kuşluğu bertaraf edip deve yaptılar.

FELEK

Salih Paşa geliyor

Erzurumda rahatsızlandığını evvelce teessürle yazdığımız kolordu kumandanı Salih Paşa tamamen iyileşmiştir.

Salih Paşa, yakında şehrimize gelecek ve bir müddet istirahat edecektir. Salih Paşaya ileride apandisitten ameliyat yapılması muhtemeldir.

Adaya gelecek seyyahlar için

Adaları güzelleştirme cemiyeti tarafından İstanbula gelecek turistlere bir kolaylık olmak üzere Büyükada iskele meydanındaki İlân kulübesinde bir istihbarat bürosu açılmıştır. Memurluğa Osman Nuri Bey isminde bir zat tayin edilmiştir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

12 Mayıs 934

AKŞAM FIYATLARI

İSTIKRAZLAR		TAHVILAT	
İstikrazı dahili	96.50	T. askeriye	9,78
1933 İstikrazı	93	Elektrik	—.—
Unitürk	32,20	Tramvay	—.—
„ II	31,55	Tünel	—.—
„ III	31,55	Rıhtım	17,75
Şark D.Yolları	2,60	Mümessil	59.15
Gümrükler	8	„ II	49,20
Bağdat	5,78	Kuponsuz „ III	47,10

ESHAM

İş Bankası Narlı	8.80	Şir. Hayriye	15
„ „ Hamiline	8.80	Reji	4,15
„ „ Müessis	98	Telefon	10,75
Kuponsuz		Terkos	19,25
Türkiye Cümhûriyet Bankası	57.50	Çimento	13,05
		İttihat dey.	17
		Şark dey.	1,25
Tramvay	41,20	Balya	1,55
Anadolu Hisse	28,05	Şark m. ecza	4

ÇEK FIYATLARI

Londra	641	Prağ	19,09
Paris	12,06	Berlin	2,01,31
Nüyork	79,75,56	Madrit	5,82,45
Milano	9,36,75	Belgrat	35,07
Cenevre	2,45,675	Zloti	4,20
Atina	83,69	Pengo	2.69
Brüksel	3,40,92	Bükreş	79,33
Amsterdam	1,17,375	Viyana	4,22
Sofya	65,6360	Moskova	11,00,50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	20 İ. İsviçre	808
1 Dolar	117	1 Pezeta	16
1 İsterlin	642	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	20,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	19
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
1 Florin	83	1 Çernoviç	—.—
1 Şile Av.	22	Altın	9,25
20 Leva	23	1 Mecidiye	35 1-2
21 Kur. Çek.	106	Banknot	237

EKONOMİ

Madenlerimizde İstihsalât

Bu sene madenlerimizden ne çıkardık?

Elde ettiğimiz itimada şayan istatistiklere göre bu seneki maden istihsalatımızın muhtelif kalemler üzerinde miktarı şudur:

Kömür geçen seneden fazla olarak 1,323,222 ton, linit geçen seneden fazla olarak 29,561,457 ton, krom kezalik geçen seneden fazla olarak 75,379 ton, zımpara geçen seneden fazla olarak 7,016,500 ton, manganez 7,700 ton, borasit 7 milyon 553,466 ton, antimvan 667,600 ton, arsenik 1,906 ton, civa 23 şişe, kükürt 150 ton, çinko 6,943 ton, kurşun 3,036 ton, amyant 120 ton, lületaşı 241 sandık, magnezit 951 bin 500 ton, kil 4,925 ton.

Soğuk hava depoları tarifeleri

Ticaret Odası idare heyeti bugün bir içtima yaparak soğuk hava depolarının konulan eşyadan geçen seneye nazaran fazla ücret aldıkları hakkında yapılan şikâyeti tetkike devam edecektir.

Ticaret odasında içtima

Ticaret Odası Meclisi çarşamba günü bir içtima yapacaktır. Bu içtimaın en mühim görüşülecek meseleleri kömürlerin tolerans meselesile yeni kazanç kanununa göre yapılan kıyaslardır.

Patates çok ucuz

Piyasada en ucuz yiyecek maddesi yalnız yumurta değildir. Çok ucuz olarak satılan bir madde de patatestir. Ticaret odası piyasa cetvellerine göre, orta derecede bir kilo patates toptan kırk paraya satılmaktadır. Perakende olarak gezdirici satıcılar bu patatesin üç kilosunu beş kuruşa satıyorlar.

Maamafih toptan, kilosu 7 buçuk kuruşa olan patates bile vardır. Bütün bu mallar Adapazarından ve Boludan karışık olarak gelmektedir. Toptan muamele yapan patates tacirleri, iri, orta, ufak diye patatesi yeniden bir tasfiyeye tâbi tutmaktadırlar.

Elektrik ücreti

Yeniden 50 para tenzilât yapıldı

Elektrik ücretleri nisan 1 den itibaren (50) para tenzil edilmiştir. Tarife komisyonunun kararını Nafia Vekâleti tasdik etmiş ve keyfiyet şirkete bildirilmiştir. Bu tarife 3 ay için muteberdir. Temmuz başında vaziyet tekrar tetkik olunacak, kabil olursa yeni tenzilât yapılacaktır. Bugünkü vaziyete göre elektrik ücreti kilovat başına 15,5 kuruş olmuştur.

Romanyadan gelecek talebe

500 Romanyalı talebeden mürekkep bir grup önümüzdeki salı günü şehrimize geleceklerdir. Romanyalı talebe, Üniversite gnçlerimizle tanışacak, dört beş gün kadar kaldıktan sonra Köstence tarikile memleketlerine döneceklerdir.

M. T. T. Birliği umumî kâtipliğindn: 15 Mayıs salı günü Romen Türklerinden mürekkep bir kafile İstanbulu ziyaret edecektir. Mezkûr günde saat 16 da bütün talebe arkadaşların rıhtımda hazır bulunmaları rica olunur.

Ziraat vekâleti teşkilâtı

Ziraat vekâleti yeni ve mühim bir teşkilât kanunu hazırlığına başlamıştır. Bu kanunla vekâletin faaliyet sahaları genişletilmekte, memleketimizin bütün ihtiyaçlarını temin edecek esaslar tesbit olunmaktadır. Kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin önümüzdeki içtima devresine tevdi edilecek ve o devrede çıkarılacaktır.

İngiliz seyyahları

Bugün Orantes ismindeki vapurla 350 ingiliz sayyahı şehrimize gelecektir.

Paris Belediye meclisi reisi geliyor

Paris belediye meclisi reisi M. Ficquet bugün şehrimize gelecektir. M. Ficpuet İstanbul belediyesi hakkında hususî surette tetkikat ta bulunacak ve şehrimizin şayanı temaşa mahallerini gezecektir.

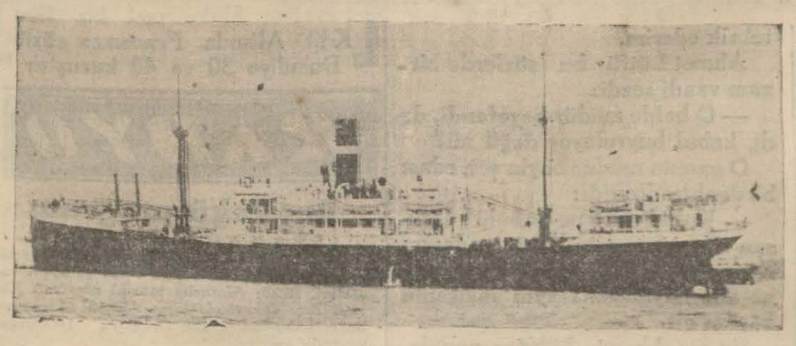

Tarı vapuru limanımızda

Yeni vapurlardan Birisi geldi

Tarı'nın ad konma merasimi yapılacak

Vapurculuk şirketinin yeni aldığı Pake kumpanyasının (Tadla) yeni ismile Tarı vapuru dün limanımıza gelmiştir. Yeni vapurun evvelki gece Çanakkale den geçtiği malûm olduğundan vapurculuk şirketi hissedarları ve sair zevat dün sabah Bartın vapurile yeni vapuru karşılamak üzere Marmaraya doğru gitmişlerdi. Saat 11 e doğru yeni vapurla Yeşilköy açıklarında karşılaşıldı.

Sadullah Bey

İki vapur yekdiğerini düdüklerle selâmladılar ve limana doğru gelinmeğe başladı.

Liman idaresi yeni vapura Kabataş önünde yer gösterdiğinden buraya gidildi ve heyet burada vapura çıktı. Tarı, Türk deniz ticaret filosunun en lüks ve en büyük vapurlarından biri bulunmaktadır. Vapur alındıktan sonra Marsilyada yeniden havuzlanmış ve iki yeni salon ilâve edilmiştir. Vapuru Marsilyadan Aziz kaptan getirmiştir.

Yeni vapura isim koyma merasimi çarşamba veya perşembe günü davetlilerin huzurile yapılacaktır. Deniz ve Hava yolları müsteşarı Sadullah Bey deniz ticaretimizin yeni aldığı şekilden sonra alınan bu yeni vapura isim konma merasimine iştirak için İstanbula gelecektir.

Yeni vapur Karadeniz hattına tahsis edilmiştir ve pazar günü ilk postasını yapacaktır.

Şirketin yeni aldığı Danimika vapuruna Aksu ve Mudanya için alınacak vapura da Güneysu ismi verilecektir.

Bir sigorta şirketi Takip ediliyor

Muamelâtını hükûmet kontrolundan kaçırmış!

Ticaret müdürlüğü bir ecnebi sigorta şirketi hakkında takibat yapılması için dün müddeiumumiliğe müracaat etmiştir. Bu sigorta şirketinin ismi Danüptür Ticaret müdürlüğü Danüp sigorta şirketini muamelâtını defterlere kaydetmeden gizli şekilde yapmak ve mükerrer sigortaya ait olan hisseyi vermemekle itham etmekte ve hakkında takibat yapılmasını istemektedir.

Muhsin B.

Bu hususta Ticaret müdürlüğünün yaptığı tetkikata göre bu sigorta şirketi uzun müddetten beri yaptığı sigorta muamelelerinden mühim bir kısmını defterlerine kaydetmemiştir. Banka bu muamelelere ait paraları bir ecnebi bankada açtığı hesaba mütemadiyen yatırmıştır.

Bu şekilde mükerrer sigortaya ait olması lâzım gelen hisse verilmemiş ve yapılan muamele mütemadiyen hükûmetin kontrolundan kaçırılmıştır. Şimdiye kadar yapılan teftişlerde, defterlere bu muameleler geçmediğinden, bir türlü bu işin farkına varılamamıştır.

* * *

İSTANBUL, 13 (A. A.) — Danüp sigorta şirketi, gizli muamele yaptığı için müddeiumumiliğe verilmiştir.. Şirketin kaçak olarak yaptığı muamelenin mühim bir yekûn tuttuğu anlaşılmıştır.

Balkan sigorta şirketi

Memleketimizde uzun zamandanberi faaliyette bulunan Balkan sigorta şirketi tatili faaliyet etmiştir.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Dilimizin büyük bir tehlike karşısında bulunduğunun bilmem farkında mısınız? Bir zamanlar o güzelim türkçeyi tamamile parça parça lekeleyen arapca ve acemce kelimelerin esareti altında idi. Onun için "osmanlıca„ tamamile anlaşılmaz bir hale gelmiş ve bu Arap, Acem istilâsı altında ezilmişti. Hattâ o kadar ki ifadelerin böyle tumturaklı cümleler, biribirine kenetlenmiş izafetler kollanmayanların yazıları ve konuşuşları âdi sayılıyor, "hâkipayi âliniz bendeniz efendim„ ciler (sertacı ibtihaç) oluyordu.

Bundan münasebetsiz şey yoktu. Onun için her köhne itikada, teamüle olduğu gibi bu (osmanlıca) ya karşı da şiddetli bir mücadele açıldı. Ve dilimiz temizlendi. Şimdi de ârızî ve fuzulî bir şekilde kalan bir takım tek tük arapça ve acemce kelimelerin de karşılıkları bulunuyor ve Türk dili âdeta yeniden dünyaya geliyor.

Fakat böyle istihale ve neşvünema devreleri gayet naziktir. Bu vaziyette bulunan bir bünye daima ecnebi mikropların taarruzuna maruzdur. İşte yeni türkçemizde de vaziyet böyle olmuş ve belâdan kurtulurken başka bir dert üzerimize çullanmıştır: O da frenkçe kelimelerdir...

Bir zamanlar "Mon cher" i alay mevzuu telâkki ederken, Şimdi başımıza kaç tane Moncher çıkıyor.. Bu kelimeleri hiç kimseye danışmadan ve hattâ bir tırnak işareti içine koymadan "Selemehüsselâm„ almakta, kullanmakta hiç mahzur görmüyoruz. Meselâ: (organisation" , "rendement", (Equipe) ve saire ve saire.... Hattâ bazan bunları türkçe ve arapça kelimelerle terkip etmekten bile çekinmiyoruz. Netekim geçenlerde bir gazetede "gayrifedere klüpler!„ diye bir ucube gördük. Dilimizi bu keşmekeşten kurtarmak için acaba yeniden "vatandaş türkçe konuş!" levhalarını her tarafa asmağa mı ihtiyaç vardır? Dil, bütün bir cemiyetin malıdır. Ona her isteyen her rastgelen kelime sokamaz. Bugün fransızca bilenler bu kelimeleri sokuyorlar. Yarın almanca bilenler, öbür gün rusça bilenler de ayni şekilde hareket ederlerse ne yapartz? Herkesin, bütün bunları bilmesine imkân var mıdır?..

Meselâ bizde cinsî cazibe diye tercüme edilen ingilizce "Sex appeal" kelimesinin fransızcaya ithali uzun uzun münakaşaları mucip olmuş, Fransızlar tam bu kelimeye tekabül etmese bile bunun için "charme" kelimesini kullanabiliriz, diye uzun makaleler yazmışlardı. Bunu ufak bir misal olarak zikrediyoruz. Lisanımızın bu istihale devresinde bizim de çok hassas olmamız lâzımdır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

POLİSTE

Kadın yüzünden Bir cinayet

Nişantaşında gene bir genç öldü, öbürü yaralandı

Evvelki gece Nişantaşında bir cinayet olmuş, Kunduracı Kemal, Taksim'de İnhisarlar idaresinde çalışan Necibi öldürmüş ve Havagazı şirketinde müstahdem Abdullahı da yaralamıştır. Vak'a şudur: Nişantaşında oturan Abdüllahın yeğeni Kâmil ile Kemal biribirlerini bilmeden o civarda bir apaprtımanda çalışan Cemile isminde bir kızı sevmektedirler. Geçenlerde bir gün Kâmil, Kemal'in dükkânı önünden geçerken bir arkadaşına şapkasını çıkararak selâm vermiş, bu sırada şapkası içinden bir kart düşmüştür. Bunu gören Kemal derhal Kâmilin üzerine atılıp bunu nereden bulduğunu sormuş ve Kâmile epeyce de dayak atmıştır. Kâmil bu dayağı yedikten sonra doğruca dayısı Arnavut Abdullaha meseleyi anlatmış, Abdullah ta Kemale dehşetli kızmıştır. Evvelki akşam saat yirmi üç buçuk raddelerinde Kemal, Necip isminde bir arkadaşiyle Meşrutiyet mahallesinde kahvehanede tavla oyununa oturmuş. Biraz sonra Abdullah birden bire içeri girerek doğruca Kemalin üzerine hücum etmiş ve bir tokat atarak: (Bu mahallenin kabadayısı sensen dışarı çık ulan..) diye sokağa çağırmıştır. Kemalin Necip isminde ki arkadaşı ilk önce dışarı fırlayarak Abdullah ile gırtlak gırtlağa gelmiştir. Bu esnada Kemal de elinde bıçak olduğu halde kahveden dışarı çıkmış ve her iki kavgacının arasına girip boğuşmağa başlamıştır. Necip kavgada Kemale çekil, demiş, Kemal kendisine kabadayılık satan Necibin bu sözlerine fena halde kızmış, kendisini dışarı çağıran Abdullahı yaralıyacağına evvelâ Necibi sonra da Abdullahı kasığından ağırca bıçakla yaralamıştır.

Abdullah

Necip

Katil elinde bıçağı olduğu halde kalabalığın arasından kaçmak isterken polis Basri Efendi tarafından yakalanmıştır.

Cinayete müddeiumumî muavinlerinden Salim Bey vaz'ıyet etmiştir. Kemal cinayeti inkâr etmektedir. Necip hastahaneye kaldırılmışsa da ölmüştür. Abdullah hastahanededir.

MAHKEMELERDE

Üvey babasını öldüren çocuk

Üvey babası Refeti öldürmekten suçlu İsmail isminde bir adam evvelce bu suçundan dolayı 18 sene hapse mahkûm olmuş, bu cinayette iştiraki olmaktan suçlu Ali Ekber de beraet etmitşi. Temyiz mahkemesi bu kararı nakzetmiş, muayeneye yeniden başlanılmıştır. Müzahereti adliye suretile İsmail vekil tayin edilen Mustafa Nail B. İsmailin bir hatâyi adliye kurban gittiğini, onun katil olmadığını iddia etmekte ve katilin beraetine karar verilen Ali Ekber olduğunu söylemektedir. Mustafa Nail Bey İsmailin 19 yaşında olduğunu iddia etmektedir. Mahkemenin bu baptaki istilâmına cevap gelmediği için mahkeme başka güne bırakılmıştır.

Arifin muhakemesi

Büyükderede Bristol otelinde sevgilisi Mehlika Hanımı öldürmekten suçlu Arif Efendinin muhakemesine dün Ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü muhakemede bir müdafaa şahidi dinlenmiş, başka müdafaa şahitleri getirilmesi için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Ceneral Kondilisle beraber

Yunan Harbiye Nazırı Ceneral Kondilis'le birlikte şehrimize gelen Kaymakam Sterghiopulos, Binbaşı Tcakalotas, Dr. Mısırlıoğlu Principessa Maria vapurile dün Pire'ye avdet etmişlerdir.

FIKRA

Dünya, uyanan bir milletle yüzyüze!

Memlekette şükranlara ve memnuniyetlere lâyık bir sanayi kaynaşması görüyoruz:

Bir taraftan malûm bir fabrikamız en son sistem makinelerle techiz olunurken diğer tarafta bir kâğıt fabrikasının temel atme merasimi yapılıyor, beride bir cam fabrikasının arazisi gezilerek yeri tespit olunuyor, başka bir mahalde bilmem ne fabrikası harıl harıl hümmalı bir gayretle inşa olunyor.

Bu hareketlerle bundan takriben yatım asır evvelki Japonyanın silkinme hareketleri arasında kuvvetli bir müşabehet bulmamak kabil dağildir. Japonya da asırlık uykusundan bir harika ile uyandı. Ve orada da gözle kaş arasında denilecek kadar kısa bir zamanda adım başına fabrika binaları sanayi müesseseleri yükseldi. O derece ki, sanki hafi bir el Japon topraklarına avuç avuç fabrika tohumu ekmiş, kuvvetli bir yağmur ve güneşten sonra bu tohumlar çatlayıp filizlenerek bir bir mucizevî bir kudretle meydana fışkırmışlardı. İşte bugün bütün dünyayı tehdit eden Japon sanayiinin ilk temelleri o vakit atılmıştır.

İstikbal hakkında iddialı bir kehanette bulunmak niyetinde değilim. Yalnız bugün uzun ve derin uykusundan uyanmış bir millette dünyanın yüzyüze bulunduğu kanatindeyim. Bir millet ki, yalnız harp sahasında temayüz etmekle iktifa etmemiş, sanat sahasında da kalkınıp silkinmeğe başlamıştır. Hattâ buna silkinmek demektense bir hamle bir dev hamlesi demek daha yerindedir.

Memleketin ihtiyacı olan ve her sene milyonlarca Türk parasının harice gitmesine sebep teşkil eden belli başlı ithalât eşyasına karşı müstağni olacağımız günler elle tutulacak kadar yakındır. Gerçi ithalât eşyasının azalışı, bir bakıma devletin gümrük varidatına müessir görünürse de hakikat, hiç te öyle değildir. Çünkü memlekette taaddüt edecek fabrikaların vücudu, halkın kazancını arttıracaktır ki bu kazancın artması, halk kadar devletin de kazancı demektir. O takdirde devlet, gümrük varidatının eksilmesinden mütsvellit zararını kazanç vesaireden elde edeceği kârlarla telâfi etmek imkânını kazanacaktır. Ve nihayet halkın zenginliği, kolaylıkla vergi tediyesine muktedir bir millete istinat etmek gibi devlete hususî ve müstesna bir kuvvet verecektir.

Bir iddiaya göre Türkiye, iptidaî maddeler memleketidir. Türkiyenin iptidaî maddeler memleketi olması demek, onun sanayi sahasında ayaklarını uzatıp oturması demek değildir. Ecnebilerin işliyerek gene bize pahalı surette sürdükleri iptidaî maddelerimizi istihsal etmek gibi bir de işlemenin memleket için muzaaf bir kazanç olduğunda kimin şüphesi vardır.? Sonra memlekette sanayi sahasına ehemmiyet vermemiz, bizi iptidaî maddelerimizin ıslah ve tekâmülüne ne sebeple menedebilir?..

Memleketin bellibaşlı ihtiyaçlarına cevap veren sekiz on fabrikanın açılışını, diğerlerinin takip edeceği pek zarurî ve tabiidir. Çünkü bu yüzden memlekette kalacak olan para, ölü sermaye halinde kalmıyarak memlekette kendisine yeni iş sahaları arayıp bulmak mecburiyetindedir. Ve bunun pek tabii neticesi olarak bugünkü fabrikaları, diğer fabrikaların açılışı takip edecektir. Bilhassa bunun müspet verimli olması, ve kendisine memlekette istihlâk sahası ve imkânı bulması, sermayenin kolaylıkla ve emniyetle bu işe konulmasını kolaylaştıracaktır.

Salâhattin ENİS

Gazi Hazretleri

Mütekaidini askeriye cemiyetine imzalı bir fotografilerini hediye ettiler

İSTANBUL, 13 (A.A.) — Reisicümhur Hazretleri, mütekaidini askeriye cemiyetine imzalı bir fotoğrafilerini hediye buyurmuşlardır. Ordumuzun eski askerleri, büyük kumandan ve şefin armağanından fevkalâde mütehassis ve memnun olmuşlardır. Fotoğrafi önümüzdeki cuma günü, merasimle cemiyetin merkez binasında ihtiram mevkiine konulacaktır.

Aşk tılsımı

Dünkü gazetelerden biri yazıyordu: Istanbulun bir semtinde büyücülük yapan bir adam görülmüş. Başına tuhaf bir külâh giymiş, etrafına kadınları toplamış, onlara aşk büyüsü, daha doğru tabirle aşk tılsımı yapıyormuş...

Tılsımı yapan adam için bizim bir diyeceğimiz yok: Alıcısı olan bir malın satıcısı daima bulunur... Fakat aşk tılsımı yaptıran hanımlara ne demeli? İnsanlık fikrinin o kadar ilerlediğini sandığımız bu yirminci asırda, kadınların kendilerini beğendirmeleri için, bu kadar güzellik çareleri bulunduğu bir zaman her kadının kendisini bir aşk perisi gibi göstermek kendi elinde olduğu halde, kendini sevdirmek için büyücünün tılsımına muhtaç olan hanımlara şaşmak lâzım değil mi?

Galiba değil...Bir tesadüf eseri olarak gene dün Istanbula gelen bir Paris gazetesi, fikirce bizden ileri sandığımız, Fransanın köylerinde büyücüler ve onların yaptıkları tılsımlar, muskalar hakkında uzun bir makale yazmış. Orada da bunlara hâlâ inananlar çokmuş...

Belki, bunlar için de köylüdürler, fikren ilerlemiş bir memlekette geri kalmış olabilirler, demek mümkündür. Halbuki Parisin en ziyade asri sayılan adamlarının toplandığı at koşusu meydanlarında da tılsımlara, muskalara inanmak moda imiş. Bir kaç sene evvel, Polonya ormanındaki koşuya iştirâk eden meşhur bir atı Hintli bir büyücü muskalarla donatmış. Bunun üzerine halkın pek çoğu o atın üstüne bahs tutmuş. Bu meşhur at, boynundaki muskalar rağmen koşuda kaybettiği halde, muskalara inanmak modası geçmemiş. Pariste en meşhur cokeyler koşuya girerken üzerlerinde tılsım taşırlarmış: Ford Archer'nin bir Hart'ın tılsımları bir kömür parçası Boonun tılsımı ağzında sakladığı küçük bir taş, Colberinki koluna taktığı mavi bir kordelâ imiş...

Zaten tılsımlara inananları görmek için at koşusu yerlerine gitmeğe de hacet yoktur. Pariste insan bir kaldırım üzerinde durup ta, önünden geçen yüzlerce otomobilin arkalarındaki pencerelerine bakarsa, pek çoğunun, hemen hepsinin önünde bebek gibi bir şey sallandığını görür. Bunlar da otomobil kazalarından korunmak için birer tılsımdır. Gene Paris kuyumcu dükkânlarında en çok satılan süs vasıtalarından biri, eski Mısırlıların en makbul tılsımlarından biri olan, hamam böceği takılmış, boyun zincirleri ve göğüs igneleridir. Bunları da Paris hanımları aşk tılsımı, saadet tılsımı diye severek, inanarak boyunlarında, göğüslerinde taşıyorlar.

Şu halde, Istanbulun Karagümrük semtinde, kafes arkasından daha yeni çıkmış hanımların külâhlı büyücüden aşk tılsımı istemelerine hiç şaşmamalıdır. Tılsıma inanmakta bir kabahat varsa bu kabahat o hanımlarda değil, Istanbulun kuyumcularındadır. Onlar da Paristeki meslek arkadaşları gibi, insanlarda hiç sönmiyen fikirleri asra göre yenileştirmek usulünü öğrenmiş olsalardı, Karagümrük hanımları da aşk tılsımını büyücülerden değil, kuyumcu dükkânlarından alırlardı.

Bizim şimdi batıl itikatlar dediğimiz, böyle tılsımlara, muskalara inanmak insanlar arasında eski olduğu kadar derin olarak yerleşmiştir. Tarihçilere sorarsanız, kimi bu itikadı eski Iran ahalisi, kimi eski Mısır ahalisi, kimi de eski Hintliler çıkarmıştır derler. Herhalde hangi kavmin en eski ve en yeni tarihine bakarsanız onu hemen hemen ayni kuvvette bulursunuz.

Vaktile her şeyi bir nizam altına almağı merak etmiş olan eski Romalıların Imparatoru tılsım veya muska taşıyanları ölüm cezasile tehdit etmişti. Hattâ bir imparator, sıtma hastalığına muska yazan bir ihtiyar kadını astırmış, karnının ağrısını dindirmek için elinde bir mermer tutarak alfabe okuyan zavallı bir çocuğun kafasını kestirmişti. Fakat o kadar şiddete rağmen batıl itikat kaybolmamıştı.

Hristiyanlık dini, kendisini Yahudiler arasında muska ile, nefes ile hastaları iyi etmek istiyen bir tarikatten çıktığı halde, Avrupalılar hristiyan oldukları vakit batıl itikatlara karşı hükümdarlar, Papalar çok şiddet gösterdiler. muska veya tılsım taşıyanları şeytana uymuş diye ateşte yaktırırlardı. Halbuki şeytana uymuş diye sanmak ta gene batıl bir itikat olduğu hatırlarına gelmemişti. Herhalde şiddetleri kâr etmedi. Hristiyanlığı düzeltmek fikrile ortaya çıkan Luter de, şeytana uymuş sandığı insanlara karşı çok şiddet göstermişti. Bir gün, ne kadar yemek yese doymıyan bir çocuğun hamur teknesi içinde öldürülmesine karar vermişti.

Yalnız büyük hekim Paraçelhus batıl itikatların insanlar arasından büsbütün kaybolmıyacağını iyice anlamış olduğundan hekimliğe getirdiği kimya inkılâbını, belki bililtizam, batıl itikatlarla karıştırmış ve kendinin ilmî fikirlerinin yayılmasına o batıl itikatları bir vasıta olarak kullanmıştı.

Şimdiki hekimlere sorarsanız, batıl itikat bir nevi akıl hastalığıdır, batıl şeylere inananlara akıl hastası diye bakmalı, onları iyi oluncaya kadar akıl hastahaneleri ne göndermeli, derler. Doğru bir fikir ama...

Batıl itikatların hepsini alabilecek kadar akıl hastahanesi yapmak mümkün olabilse, oraya girmeğe muhtaç olmıyacak, dışarıda kalabilecek, acaba bütün dünyada kaç kişi bulunabilir?

G. A.

HİKÂYE

ZAM

Ahmet Lütfü nefesini tuttu, ayaklarının ucuna basarak müdür Sermet Beyin odasının kapısını çaldı.

— Gir, denildi, girdi.

Sermet Bey kafasını dosyaların içine sokmuştu. Aradan bir kaç dakika geçtikten sonra, odada bir adamın beklediğini hissederek başını kaldırdı karşısında memurlarından birini görünce:

— Ne var? diye sordu.

Ahmet Lütfü ilikli düğmelerini

bir daha ilikliyerek evvelce hazırladığı nutkuna başladı:

— Müdür Beyefendi, dedi, zatıâlinizi bir saniye için rahatsız edeceğim. On senedir hizmetinizde bulunuyorum. Şeflerimin hepsi sâyimden memnundur. Halbuki şimdiye kadar hiç maaşıma bir zam görmedim. Biliyorsunuz, hayat ne kadar pahalılaştı. Arkadaşlarımın çoğu zam gördükleri halde...

Nutkunu bu kadar iyi hazırlayan Ahmet Lütfü buraya gelince, kızardı, bozardı. Müdür odasının azameti haleti ruhiyesine tesir etmemiş değildi.

Müdür Bey sözünü kesti:

— Anladım, dedi, maaşınıza zam mı istiyorsunuz?

— Evet, müdür beyefendi.

— Şimdi ne alıyorsunuz?

— Doksan lira efendim.

— Evli misiniz?

— Hayır, müdür beyefendi.

Müdür beyin çehresindeki sert hatlar gevşedi:

— Çocuğum, dedi, evlenmemekte büyük isabet ediyorsunuz. Bu zamanda evlenmek pek akıl kârı değil. Bak, ben de evli değilim. Bu sayede bir çok işlere giriştim, hepsinde muvaffak oldum. Sonra bekârlık insanı hiç bir zevkten mahrum etmez ki. Ben bakınız, altmış yaşına girdim, hâlâ bekârım, sizi tebrik ederim.

Ahmet Lütfü bu sözlerde bir zam vaadi sezdi:

— O halde müdür beyefendi, dedi, kabul buyruluyor değil mi?

O zaman müdür beyin şen edası birdenbire kesildi:

— Kabul mü? ne kabulü? Doksan lira senin gibi bekâr adamın nesine yetişmez? Ne ev derdi var, ne aile kaygusu.. Haydi vazifenin başına git.

Bu söz Ahmet Lütfüye pek derin tesir etti. Müdürün bu şekilde odadan kovuşunu bir türlü hazmedemiyordu. Aradan altı ay geçtiği halde fikri hep oradaydı. Bu zaman zarfında arkadaşlarından bazılarının maaşlarına zam yapıldığını öğrenince kabına sığamıyor, boyuna masasını yumruklıyordu:

— Neden onlara zam yapılıyor da bana yapılmıyor?

Bir gün şirketin ihtiyar muhasebecisi ile ayni mevzuu konuşuyorlardı. Muhasebeci dedi ki:

— Yavrum, sen çok toysun. Bu şirkette bekâr adama zam yapılmaz. Evli olmalısın ki, eh o zaman.

Bu söz ağır bir sözdü ama, çok mânâlı idi. Ahmet Lütfünün o zaman kafasına danketti.

Bir gün kendi şefine müracaatta bulundu:

— Sizden bir hafta izin istiyorum.

— Bir hafta izin mi? neye?

— Evleneceğim de ondan..

— Maşallah, maşallah, tebrik ederim. Yalnız işleri yoluna koy

da bir hafta git, zararı yok.

Ahmet Lütfü işlerini yoluna koydu. Giderken arkadaşlarına dediki:

— Alacağım kız İzmitte oturuyor. Onun için maalesef sizleri oraya kadar davet edemiyeceğim. Fakat düğünden sonra gene kendi aramızda bir âlem yaparız.

Ahmet Lütfü gitti. Bir hafta ortalıkta görünmedi. Hafta bitince yeni evli tekrar masasının başına geçti. Şen, şatır görünüyordu. Hayat eskisi gibi, muayyen, muttarit istikametini aldı.

Müdür bey gene son derece meşguldü. Hizmetçi haber verdi:

— Efendim, bir hanım geldi, görüşmek istiyor.

Müdür bey doğruldu:

— Bir hanım mı?

— Evet efendim, zannederim, Ahmet Lütfü efendinin refikası hanım.

— Ha, Ahmet Lütfü, hatırladım.. Geçenlerde evlenmişti değilmi? Teşrif etsinler.

Müdür bey derhal dosyaların arasında sakladığı el aynasını aldı, saçını, kravatını şöyle bir düzeltti. O sırada da Ahmet Lütfü efendinin refikası hanım içeriyi teşrif buyurdular. Kadının gayet korkak ve çekingen bir hali vardı. Fakat bu korkaklık ve çekingenlik kendisine ne kadar da yaraşıyordu. Gençti, güzeldi, siyah gözleri vardı.

Müdür Bey ayağa kalktı. Koltuğu göstererek:

— Buyurunuz, oturunuz, hanımefendi, dedi.

Kadın koltuğa mahcubane iliştikten sonra dedi ki:

— Affedersiniz müdür bey, sizi rahatsız ettim, ben maiyetiniz de çalışan Ahmet Lütfü beyin haremiyim. Geçenlerde söylemişti. Zatıâlinizden maaşına zam istemiş. Fakat zatıâliniz bekâr olduğu için zam kabul etmemişsiniz. Halbuki biz şimdi evlendik. Kendisi de benim buraya gelip sizi rahatsız ettiğimi bilmez. Doğrusu beyefendi, kazandığı doksan lira hakikaten bir aileyi geçindirecek kadar para değildir. Siz de bunu kabul buyurursunuz zannederim.

Müdür beyefendinin ilikleri gevşedi:

— Hanımefendi, gelip beni ziyaret ettiğinizden dolayı bilhassa teşekkür ederim. Sizin gibi güzel bir kadının hoşuna gitmek isterim. Kocanıza istediği zammı bu aydan itibaren derhal vereceğim, yalnız sizden bazı teferruat hakkında malûmat almak isterim. Şöyle kanapeye rahat oturmaz mısınız?

Ahmet Lütfü akşam saat altıda yazıhaneden çıkınca, Muallâ ile sözleştiği pastahaneye koştu. Muallâ daha evvelden gelmişti. Sütlü çikolata içiyordu. Ahmet Lütfü kızı görür görmez sordu:

— Aman anlat Allah aşkına ne oldu?

— Ne olacak? beyimizin maşma zammoldu. Şimdi çık on papeli.. Eğer gelecek sene gene lâzım olursa, bana haber ver ha....

— *SEM* —

KADIKÖY SÜREYYA sinemasında Bu akşom ve salı akşamı saat 21 de ARJANTİN REVÜSÜ EDUARDO BİANCO ve FERİHA TEVFİK hanım 20 kişi sahnede Müzik... Dans... Şarkı

İâveten: Mükemmel bir film Kilit Altında Fransızca sözlü Duhuliye 30 ve 40 kuruştur

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL:

18,30: Fransızca ders. 19: Suat Ismail Bey tarafından diş hakkında konferans ve ajans haberleri. 19,30: Alaturka musiki neşriyatı Ekrem Bey ve arkadaşları. 21,15: Ajans ve borsa haberleri. 21,25: Orkestra tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.

16,55: Keman konseri. — Musahabe. 17,35: Orkestra ve piyano. 18,30: Muhtelif. 19,10: Caz virtüozu. 19,50: Musahabe. 21,05: Senfonik konser. — Musahabe. 22,15: Senfonik orkestra (tagannili,) 23: Dans plâkları. 23,30: Dans musikisi. 24: Musahabe. — Dans musikisi.

BUKREŞ, 364 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler.— Plâk. 18: Sarvas kuarteti tarafından oda musikisi. 19: Haberler. — Flüt konseri. 19,45: Plâk. — Universite dersi 20,20: Plâk. 20,45: Konferans 21: Radyo orkestrası. — Konferans. 22,15: Radyo orkestrası. —Haberler. 23,15: Kahvehane musikisi.

MOSKOVA, 1724 m.

19,30: Musikili neşriyat. (grieg) 21: Tagannili konser. 22: Aalmanca neşriyat. — Frs. Flamca.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18,30: Hafif musiki 19,30: Almanca ders. 20: Musahabe. 20,15: Popüler havalar. 21,30: Musahabe. 22,30 Macar opera parçaları, ve musiki bahisleri. 24: Dans musikisi.

VIYANA, 507 m.

20,10: Amâ bestekârların eserlerinden. 20,50 Musahabe. 21,30: Düetler, hafif havalar. 23: Haberler. — Konferans. 23,25: Dans musikisi.

SARAY SİNEMASI

Yarın akşam saat 21 de SİNEMA ve İSTANBUL MUSİKİ SANATKARLARI CEMİYETİ HEYETİ SAFİYE H. - TANBURİ REFİK ve KEMANİ SADİ beyler KEMAL NİYAZİ bey ve ARKADAŞLARI - OVRİK BABA ve ARKADAŞLARI 30 kişilik saz heyeti

Biletler şimdiden Kişelerimizde satılmaktadır.

Fiatlar: 200 - 150 - 100 - 75 kuruş

Gayrimübadiller Takdiri Kıymet Komisyonundan:

Karar numaraları 244 ile 280 arasında bulunan gayrimübadillerin istihkaklarının yüzde "25" i hesabiyle bonolarını almak üzere 14 Mayıs Pazartesi günü Komisyona müracaat etmeleri. (2477)

Istanbul Adliye Levazımından:

Istanbul Asliye Ceza Mahkemeleri için pazarlıkla müba - yaa edilecek yazıhane vesairenin pazarlığının 16 - 5 - 934 Çarşamba günü saat 14 de olduğu ilân olunur. (2478)

Ecnebi lisanlarla yazılmış konişmentoların Türkçeye tercümesi hakkında Oda umumî kararı

Kabul tarihi 2 - Mayıs - 934

Ticaret ve Sanayi Odasından:

22 - Nisan - 341 tarih ve 655 numaralı Ticaret ve Sanayi Odaları kanununun ikinci maddesine istinaden tanzim ve kabul edilmiş olan Ticaret ve Sanayi Odaları nizamnamesi - nin Oda meclisinin vazifelerini tayin eden 49 uncu maddesi - nin 23 üncü fıkrasında musarrah selâhiyete binaen oda meclisinin 2 - 5 - 934 tarihli 4 üncü içtimaında berveçhi ati mu - karreratı umumiye ittihaz olunmuştur.

M. 1— Ecnebi lisanile yazılmış konşimentoların muhtevîyatı Türk tüccarınca anlaşılamamakta olmasına binaen Oda mıntakasında icrayı faliyet eden bil'umum vapur kumpanya ve acenteleri ecnebi lisanile yazılmış olan konşimentolarını ve bu konşimentolardaki her türlü tebeddülât ve tadilâtı türkçeye terceme ve bu terce - meleri noterlere tastik ettireceklerdir.

M. 2 — Konşimento tercemelerinin noterlikçe tasdikli bir su - reti Istanbul Ticaret ve Sanayi Odasına tevdi oluna - caktır.

M. 3 — Konşimento tercemelerinin noterlikçe tasdikli kâfi mıktarda müteaddit nushaları kumpanya ve acentelik binalarında erbabı ticarin görebileceği yerlere talik o - lunacağı gibi isteyen ticaret erbabına acenteler ve kumpanyalarca verilmek üzere ayrıca teksir edilecektir.

M. 4 — Yukardaki 1, 2, 3 üncü maddelerde beyan olunan hususlar bil'umum acente ve kumpanyalarca işbu oda umumî kararının ilânından itibaren "bir ay" zarfında ifa ve ikmal olunacaktır.

M. 5 — Işbu oda umumî kararına riayet etmiyenler hakkında ticaret ve sanayi odaları kanununun 5 inci maddesi hükmüne tevfikan Odaca 5 liradan 100 liraya kadar cezayı nakdî hükmolunacaktır. (2414)

Istanbul Dördüncü icra Memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz paraya çevrilmesine karar verilen ceman 650 lira kıymetinde iki kasa 19 - 5 - 934 tarihine müsadif Cumartesi günü saat onda Sirkecide Ralli hanı önünde ikinci açık arttırma suretile satılacağından taliplerin mezkûr günde mahallinde bulunacak memuruna 934/26 dosya numarasile müracaatları ilân olunur. (16696)

Dr. HORHORUNİ

Eminönü Valide kıratanesi yanında (16513) 2693

Bu akşam saat 21 de FRANSIZ TIYATROSUNDA ATTIK KABARE ve MUZIK HOL heyetinin yeni programı münasebetile Büyük gala Yarınki salı günü tenzilâtlı fiatla Halk matinesi

Teşekkür

Sevgili annemizin ölümünden duyduğumuz büyük elemlerimize iştirak etmek lütfünde bulunan zevata derin şükranlarımızı ve saygılarımızı sunarız.

Muslihiddin Adil *Osman Tevfik*
Mümtaz *Süha*

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası: 76

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARI

— Bana, hepsini, her şeyi söylet mek mi istiyorsun?

— Sabırsızlıkla bekliyorum.

— Öyle ise, dinle... Sırrı Nev - res, kumarbazdır ve kâğıt çalar, hile yapar. Müthiş bir dalaverecidir.

Neşidenin yüzü solmuştu:

— Ciddi mi söylüyorsun?

— Maalesef, pek ciddi, Neşide.. İşin şaka götürür tarafı yok.Devam ediyorum, beni dinle... Sırrı Nev - res, çapkındır.

Neşide, bir an titredi:

— Her bekâr genç, çapkın ola - bilir. Bu bir kusur sayılmaz ki... Miskin, pısırık olsaydı, daha mı iyidi?

Artık tahammülüm taşıyordu:

— Öyle çapkın değil... Bir masum aile kızının, bir genç kadının başlarını ateşe yakmıştır.

Neşide, düşünür gibi oldu ve der hal başını silkerek doğruldu:

— Yanmıyaydılar!

Sesi dik ve hınçla doluydu. Ye - rimden sıçradım:

— Ne diyorsun?

— Yanmıyaydılar!..

— Yanan mı suçlu oluyor.

Neşide, elile dizime vuruyordu:

— Sana bir şey soracağım, cici amca! Pervane mi yanar, ateş mi yakar?

Titredim, belkemiğime bir mil saplandı, kaskatı oldum.

— Cevap ver, cici amca... Bir aile kızının, bir genç kadının başlarını ateşlere yakmış öyle mi? Bu kadar katiyetle söylediğine göre, yakından bildiğin anlaşılıyor. Peki, bu, yalnız Sırrıya mahsus bir gü - nah mı? Acaba, senin hayatında, hiç bir günahın olmadı mı?

Belkemiğime saplanan mili, sanki birden ateşlediler.

— Cevap ver, cici amca... Hem ne olur sanki? İntihabımda, isa - bet ettiğimi şimdi anlıyorum.

Boğuk bir sesle sordum:

— Neden?

Neşide, gözlerini açmıştı:

— Eğer, kadınların hoşlanma - dığı, kimsenin beğenip aldırış et - mediği silik, sönük, sünepe ve se - vimsiz birini sevmiş olsaydım, da - ha mı isabet etmiş olacaktım. Bu, bana, biraz da gurur veriyor.

Neşidenin azmi, kararı, ateşi be ni külçe haline getirmişti:

— Neler sayıklıyorsun?

— Hayır, cici amca, sayıklamı - yorum. Kendisi için yanan ve ya - kılan iki kadına beni tercih etti, demek... Bu, insana gurur vermez mi?

—Peki, kıskanıyor musun?

—Kıskançlık, kalpteki aşk ateşini alevlendiren bir yelpazedir. Her dakika, her an, his ve heyecan içinde yaşamak, az zevk midir?

Neşidenin mantiki, bütün hayatiyetimi öldürmüştü. Artık devam et mek lüzumsu, faydasızdı.

Ellerimle yere tutunarak âdeta emekler gib ayağa kalktım:

— Sen, bu sevdadan vazgeç, kızım.

— Beni ikna et, sonra...

Omuzlarım düşük, kollarım sarkık, dizlerim titriyordu:

— Kabahatin büyüğü bende ne oldu? Kotra sefalarında, bu felâket, benim içime doğmuştu.

Yumruklarımı sıktım, kısık kısık bağırdım:

— Kotrayı satacağım!

Neşide oturduğu yerde beni biraz hayret, biraz da korku ile seyrediyordu.

— Ne yapayım, sat! O da umurumda mı?

Bunu, beni süzen gözlerinde oku yordum.

O, bu tehdide kulak asacak halde değildi. Onu, böyle tehditlerle korkutamazdım.

Kotraya ihtiyacı yoktu. Çünkü o, pupa yelken gidiyordu!

— 20 —

Genç yaşında ölen Mesturenin ihtiyarlığı! Bu ne akıl durdurucu manzara, yarabbi! Françoise, Mesturenin ihtiyarı şimdi...

Aradan geçen seneler, onu pek az değiştirebilmiş... Ak saçları, başında beyaz ipek çilesini andırıyor.

Yüzüme öyle reftü şefkatle bakıyor ki bir çocuk gibi hüngür hüngür ağlamamak için dişlerimi sıkıyorum.

Ferhunde, hayatından memnun.. Yüzümü, ellerimi öpüyor.

Kalbim, o kadar yumuşadı, sinirlerim o kadar gevşedi ki metane timi kaybetmekten korktum. Halbu ki metin olmalıyım. Bir granit gibi sert, yalçın ve duygusuz olmalıyım.

Sırrı Nevresle çetin bir mücadeleye girişeceğiz. Neşideyi sözle, nasihatle değil, hattâ vakalar, deliller, şahitlerle dahi yola getiremiyeceğim. Onu, Ferhunde ile, Germaine'le karşılaştırırsam, acaba bir faydası olacak mı?

Hayır! Büsbütün aksî bir tesir yapması ihtimali var. Ferhunde, Neşideden daha güzel, daha alımlı. Germaine, geçkinliğine rağmen, hâlâ oynak, kıvrak, şen ve kadın! Neşide, onlara tercih edildiğini görünce, Sırrı Nevrese daha ziyade bağlanacaktır.

Kıskançlığı, bir zevk, bir haz tanıyan bir genç kız, bu vaziyet karşısında yeni heyecanlarla sarsılacak ve bu heyecanlar, onu, büsbütün sarhoş edecek.

Fakat facianın bu kısmını Sırrı Nevres bilmemeli. Onu, Ferhundeyi, Germaine'i öne sürerek tehdide devam etmeli..

Germaine'den akıl danışmağı faydalı görüyorum. Germaine Trofle, Sırrı Nevresin zayıf taraflarını benden iyi biliyor.

Germaine, beni görünce, her zamanki gibi gülerek beni kucakladı, yüzüme merakla bakıyor:

— Renginiz ne kadar soluk..

Kendimi bir kanapeye attım:

— Yavrum, korktuğumuz başımıza geliyor.

Germaine, yayvan bir tabure çekti, yanıma oturdu:

— Ne var, Hüsrev Bey?

— Sırrı Nevres, akrabam olan kızla evleniyor.

Germaine, titriyerek dizlerimi tutmuştu:

— Siz, önüne geçemiyor musunuz?

Başımı geriye ittim:

— Kabil değil... Kız, onu, seviyor.

Germaine, şiddetle ayağa kalktı:

— Onun da kanına girdi, öyle mi? Peyi, biz, kollarımızı kavuşturup seyir mi edeceğiz.

— Hiddetin, şiddetin sırası değil. Ne yapacağız, onu düşünelim, Sırrıyı nasıl, yere vurabiliriz.

Germaine, bir cigara yaktı, ağzının sol köşesine sıkıştırdı, eski yerine oturdu:

— Sırrının bu kızı, sevdiği, seveceği şüphelidir. O, kendinden, kendi menfaatinden başka bir şey, ne sever, ne düşünür.

— Orası malûm!

— Bu kızın parası var, değil mi?

— Çok zengin sayılmazsa da, parası var.

(Bitmedi)

Milâsta eski eserler

Halk evi tarih ve müze şubesi mevcut eserleri tesbit ve tasnif etmektedir

Milâsın güzel eserlerinden Kurşunlu camii . .

MİLAS (Milliyet) — Buranın her ne tarafına bakarsanız, en eski zamanlara ait tarihî âbideler görürsünüz. Dört yanımız, baştan başa gömülü bir tarihtir. Neresi kazılsa muhakak bir işlenmiş mermer, bir heykel parçası meydana çıkıyor. Köylü tarlasını sürerken daima kıymetli eserler meydana çıkarır. Burada evlerin bir çoğu,

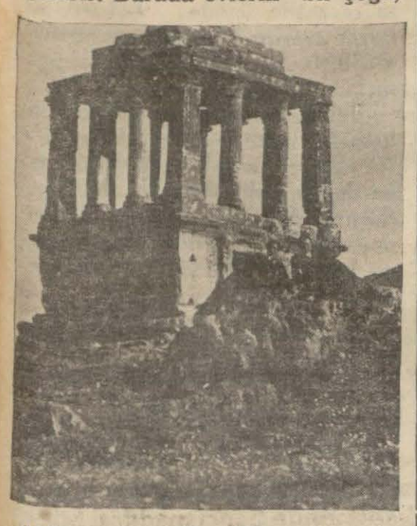

Milâs civarında Gümüşkesende Karya büyüklerine ait üç bin senelik mezar

eski tarihî âbideler üzerine kurulmuştur. Şimdiye kadar çok ihmal edilen bu kıymetli eserler, şimdi Halkevinin tarih ve müze şubeleri tarafından tetkik ve iyi saklanması için tesbit edilmektedir. Gönderdiğim resimlerde de görüleceği veçhile, bu eserler elân canlı birer âbide, şeklinde durmaktadırlar.

Bura Halkevi Tarih şubesinden olan Milâs müftüsü Mehmet Sadık Efendi, Milâs tarihi hakkında senelerden beri devam eden bir gayret sarfetmiştir. Hattâ bu hususta çok kıymetli bir de eser vücude getirmiştir ki, yakında Halkevi tarafından neşredilecektir. Müftü Ef. geçenlerde orta mektepte buna dair bir de konferans vermiştir.

Milâs bundan 4000 sene evvel Karyanın merkezi bulunmakta idi. Kendisile beraber on iki kasabası ve 300,000 nüfusu vardı. Eski zamanlarda köy teşkilâtı olmadığından ve halk, âni hücumlara ve vahşi hayvanlara karşı kendisini daima müdafaaya hazır bulundurmak mecburiyetinde bulunduğundan kasabalarda kalabalık olarak toplu bir halde otururdu.

Bu kasabaların meşhurları şunlardı: Peleza, Kösas, Olymbos, Kalkator, Milet, Yasas, Labrando, Hiranus ve saire. Bu kasabaların bulunduğu yerlerde şimdi muazzam anfiteatr harabelerine ve muhteşem saray ve mâbet harabeleri - ne tesadüf edilmektedir.

Bilhassa, Karyalılar zamanında müstakilen idare edilmekte olan şimdiki ismile Eskihisar ve eski namı ile Kiriaon kasabasındaki eserler ve anfiteatr cidden görülmeğe değer. Milâsın şimaline düşen Labrando kasabasında Jüpiter mâbedi vardır. Bunun harabesi elân mevcuttur. Sidya, Misya ve Karya halkı fevç fevç gelir bu mâbedi ziyret ederlerdi. Gene Milâsın şimalinde, bu mâbede giden yolda, Karya kırallarından Aralis tarafından muazam bir kapı yaptırılmış ve üzerine Hergülün iki yüzlü baltası konulmuştur. Bu kapı ismile anılmaktadır.

M. E. 700 de Faraun Zelüstris Milâsı istilâ etmiştir. 3500 sene evvel Fenikelilerde ticaret maksadı ile buralarda bulunmuşlardır. Sidya imperatoruu Giges zamanında burası da Sidyaya ilhak olunmuş sonra Kresus devrinde Pres hükûmdarı Kurus'un eline geçmiştir. Bu M. E. 550 tarihlerine tesadüf eder. Büyük İskenderden sonra gene bir müddet İskender ümerasından Eilifkos'un idaresinde kaldıktan sonra Şarkî Roma hâkimiyetine geçmiş ve hicretin 495 inci yılında müslüman Selçukların memleketlerinden olmuştur. Hicretin 699 tarihinde müstakil Menteşe oğullarına geçmiştir. 792 de Yıldırım Beyazıt tarafından Osmanlılara ilhak edilmişken, Ankara mağlûbiyetinden sonra gene Menteşe oğullarına geçmiştir. Resmini gönderdiğim Kurşunlu Cami de Osmanlı mimârisinin, iftihara değer kıymetli bir âbidesidir. İçinde ve dışındaki mermer oymalar, gözleri kamaştıracak kadar şahanedir. Bu camiin etrafı medreseler ile veçrilmiştir. Mezarlarında çok eski zamanlara ait kıymetli taşlar mevcutur. Altıncı padişah Murat zamanında tekrar Osmanlı hâkimiyetine giren bu kasaba ve civarı, eski eserleri maatteessüf şimdiye kadar pek ihmale uğramışken, Halkevinin teessüsü üzerine bu hususta alâkadar olunmağa başlanmıştır.

Adapazar - Kara su yolu

KARASU, (Milliyet) — Adapazarı - Karasu yolunun Sinanoğlu - Karasu kısmında inşaat başlamıştır.

Yakın bir zamanda kaza teşkilâtını alan Karasu bilhassa yollarına fazla bir alâka ile itina etmektedir. Yol inşaat tahsisatının azlığı dolayısile, mükellefiyet usulü üzere ve Adapazarı köylülerinden istifade edilmektedir. Yolun 30 kilometrelik kısmı hemen ikmal olunmus bir haldedir.

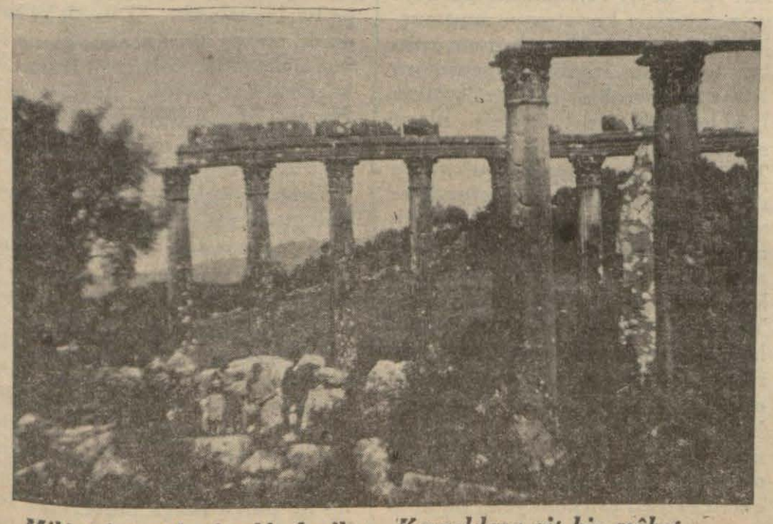

Milâs civarında Ayaklı denilen Karyalılara ait bir mâbet

Havzalıların haklı Bir isteği

Üçüncü kata kadar çıkarılmış bir mektep bakımsızlıktan harap olacak

Havza — (37000) lira sarfile vücuda getirilmiş kıymetli bir eser bakımsızlık ve alâkasızlık yüzünden heba olup gidiyor. Havza eşrafından Mahmut ağa zade Bayram efendi 340 senesinde merkezî kaza ya 12 kilometre mesafede Gamlık köyünde asrın bütün ihtiyaçlarını camî üç katta yirmi büyük oda ve muhtelif salonları havi kâgir mektep temellerini attırmış, birinci ve ikinci katlarını ikmal ettirdikten sonra vefat etmiştir. Bayram efendinin vefatından sonra biraderi Mustafa efendi inşaata devam etmiş ve üçüncü katı da ikmal ettirdikten sonra buhran dolayısile inşaatı ikmale muvaffak olamamıştır. Maarif perver iki kardeşin bu bina için sarfettikleri paranın yekûnu (37000) liraya baliğ olmaktadır. Maarif Vekâletile cereyan eden uzun muhaberelerden sonra Mahmut ağa zade Mustafa efendi binayı Samsun idarei hususiyeye temlik etmiştir.

Mektep binası Celil, Beley, Derköy, Ilıca, Salariç, Hurdaz, Şerbelek, Şeh Ali, Kale, Karameşe, Güvercinlik, Beyköy, Kara Halil, Sivri kese, Tekke, Lerdüve köylerinin vasatınadndır. Bu on altı köyün nüfusu 6,7000 raddesinde olup her biri mektebe bir çeyrek - bir saat mesafededir. Hiç şüphe yokki bu 16 köyün her birinde bir mektep ve bir de muallime ihtiyaç vardır. Köylerin her birine ayrı ayrı masraf edileceğine bu muhteşem binanın az bir masrafla inşaatını ikmal ederek mahdut bir muallim kadrosile leyli bir köy mektebi haline getirmek büyük masraflara mütevakkıf değildir. Maarif Vekâletinin işi ehemmiyetle nazarı dikkate alıp yok olmağa mahkûm bu kıymetli eseri ihya için icabeden tedbiri alması Havzalıların belli başlı ve haklı dileklerinden birini teşkil ediyor.

Aydın şehir bütçesi

AYDIN, (Milliyet) — Şehir meclisi nisan devresi toplantısını bitirdi. Şehir bütçesini gelir ve masraf 106,550 lira olarak kabul etti. Bütçe çeçen seneden 12,525 lira fazladır. Bunun 7000 lirası mevaddı müşteille istihlâk vergisinden 400 lirası satılacak elektrik cereyanından temin edilmiştir. Masraf bütçesine şehrin elektrik tesisatı için 20,000, bataklık kurutulmak için 1,000, spor sahası tribünleri için 500, spor teşekkülleri ve hayır cemiyetleri için 2800, lira tahsisat konulmuş ve itfaiye garajını tamamlamak kemer deresi üzerine köprü yapmak üzere de bütçede tahsisat ayrılmıştır..

Zonguldak Fırka Vilâyet İdare heyeti reisi Mithat Akif Bey kısa bir hastalıktan sonra apansız vefat etmiştir. Muhitinde kendisini çok sevdirmiş olan merhuma büyük bir cenaze merasimi yapılmış ve hastahane yanındaki kabrine yirmi altı çelenk konmuştur. Bütün Zonguldaklılar bu kayıptan dolayı çok müteessirdirler. Halkevi bu hafta içinde bir Mithat Akif gecesi tertip etmiştir.

Antalya kazalarının bayram günü var

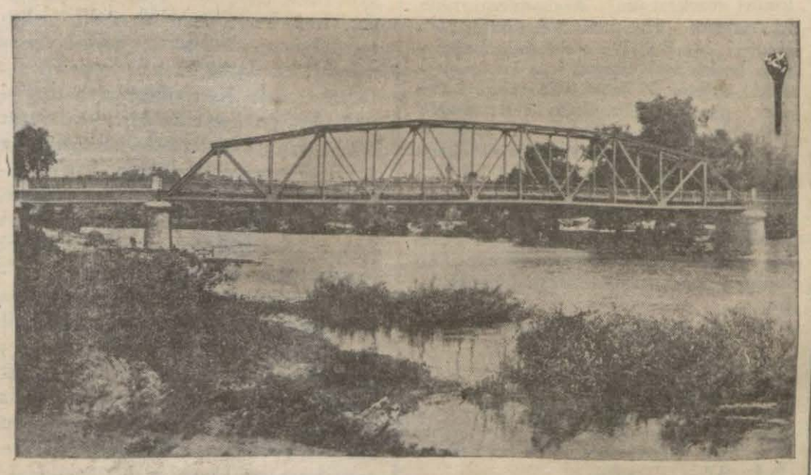

Manavgat ırmağı üze rinde yeni demir köprü

ANTALYA, (Milliyet) — Kıymetli valimizin tensibile her kazanın bir bayram günü yapılmaktadır. Bugünlerde vilâyet merkezinden bir çok münevver ve halk kütlesi kaza merkezine giderek civardan gelen binlerce köylüler ve kaza halkile tanışmakta ve köylülerimizle şehirlilerimiz arasında bir yakınlık ve kaynaşma olmaktadır.

Şimdiye kadar (Serik) ve geçen cumada Manavgat günleri tesit edilmiştir. Manavgat gününde daha bir gün evvelden kasabaya binlerce köylü ve şehirli halk akın etti. Gece bir çok eğlenceler yapıldı. Kaza merkezinden âdeta yatacak yer bulunmadı. Her evde beş on kişi misafir edildi.

Ertesi gün merasim saat onda istiklâl marşile başladı. Bunu müteakip nutuklar söylendi. Pehlivan güreşleri yapıldı. Öğleden sonra muallimler tarafından bir de müsamere verildi.

Misafirler otomobillerle akın akın Manavgatın müstena bir güzellikte olan meşhur şelâlesini ve sahilde Romalılar zamanından kalma "eski Antalya,, denilen şehir harabesini gezdiler. Eski Antalyanın 15 - 20 bin kişilik muazzam anfiteatrı vardır. Bundan başka mermer sütunlu saray ve mabet harabeleri yeraltı zindanları cidden görülmeğe lâyık tarihî kıymetleri pek fazla ve pek eski harabelerdir.

Tiyatro binası harap olmasına rağmen elân güzelliğini muhafaza etmektedir.

Siirtte geniş Caddeler

Bu seneki yol açma faaliyeti geçen seneden fazla

SİİRT, (Milliyet) — Bu sene Siirtte cadde açım faaliyeti geçen seneden fazladır. Bir kaç gündenberi iki caddede faailyet başlamıştır. Cümhuriyet meydanından Sütüte kadar olan sahada 20 metre genişlikte yeniden bir cadde açılmağa başlandı. Bu cadde yeni yapılmakta bulunan Siirt - Bitlis yolunun başlangıcıdır. Cümhuriyet meydanının diğer ucundan başlanan Diyarbekir caddesi de ayni vaziyette genişlettirilecek ve Holani mahallesinden geçen şeref caddesile birleştirilmesi de çok muhtemeldir. Diğer cadde de Cümhuriyet caddesinden eski ortamektep binasına ve oradan Hükûmet konağı önünden geçmek suretile Fırka karargâhına kadar imtidat eden Lütfü paşa caddesinin genişletilmesi için karar verildiğinden Belediyece istimlâk edilen ev ve dükkânların yıktırılmasına başlanmıştır.

Elâziz orta mektebinde talebe konfaransları

ELAZİZ, (Milliyet) — Orta mektep talebeleri son zamanlarda büyük çalışmalar göstermektedirler. Her perşembe günü talebeler arkadaşlarına içtimaî, tarbiyevî, iktısadî, zirai esaslar üzerinde konferanslar vermektedirler. Bu konferanslardan talebe çok istifade etmektedir.

Mektebin her sınıfı şimdiden nebat yetiştirmeye alışmak ve mektebi güzelleştirmek için kendi bahçelerinde yer ayırarak ve parklar yaparak çalışmaya başlamışlardır. Mektep talebesi mektepte bulunan ve bir çok eserleri ihtiva eden zengin kütüphaneden de lâyiki derece istifade etmektedir.

Perşembe günü akşamı şehrimiz orta mektep talebesi tarafından saat 19 da halkevinde umuma mahsus çok muvaffakıyetli bir müsamere vermiştir.

Tuzla köprüsü

AYVACIK, (Mililyet) — Kazamıza merbut 30 köy halkının ve vesaitinin kışın gelip geçmekte pek müşkülât çekmekte olduğu tuzla köprüsünün yeniden yapılacağını yazmıştım.

Bundan bir ay evvel İnşaata başlanılmıştır. Köprünün ayakları beton üst kısmı ahşap olarak yapılacaktır. Ayaklar ikmal edilmiş üst kısmmın inşasına da başlanılmıştır İnşaat bir aya kadar hitam bulacaktır.

Otomobil yarışı

(Başı 1inci sahifede)

limlerden birinde hazır bulunan ve bilfiil tecrübeye iştirak eden bir arkadaşımız ihtisaslarını şu suretle hülâsa etmiştir:

— Sabah erkenden, henüz güneş doğmadan İstinyeye gittik. Yarışa girecek arkadaşım bütün gece deliksiz bir uyku uyumuş, Üzerine giydiği beyaz bir spor suveteri ile "Michelin" in kavuçuk adamını andırıyordu. Tecrübeye girişmeden, virajlarda alacağım vaziyetleri uzun uzadıye izah ettikten sonra, gaz pedalini yokladı. Ekzost borusu ayrılmış motör, sabahın ıssızlığında vahşi bir hayvan gibi homurdandı... derken, koşucu arkadaşımın ayakları oynadı, kolu hareket etti ve araba ok gibi yerinden fırladı. Motörün boğuk sesi gittikçe bulutları yırtan yıldırım tarakalarını andırmağa başladı. Olanca hızımızla yokuşu tırmanıyorduk.. Virajlarda patinaj yapan tekerlekler acaip sesler çıkarıyordu.. Daimî bir heyecan içinde sürat müşiresine bakıyordum: 50.. 60.. 70.. 80.. 90.... Hedefe yaklaşırken ibre 140 ile 150 arasında oynuyor ve mütemadiyen aşağıya değil, yukarıya çıkmağı istiyordu.

ZAYI. — Süleymaniye nüfus memurluğundan almış olduğum nüfus cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Abdurrahman HALIL

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri: Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

İzmir sür'at İskenderiye yolu

EGE vapuru 15 Mayıs SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmir, Pire, İskenderiye'ye gidecek ve dönecektir. (2400)

Bu posta badema her Salı yapılacaktır.
2745

Bartın yolu

NİLÜFER vapuru 14 Mayıs PAZARTESİ 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (2446)
2759

Trabzon yolu

VATAN vapuru 15 Mayıs SALI 20 DE Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Gireson, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (2447)

İmtihanlara hazırlık
ÇABUK, İYİ ve EHVEN - ASRİ LİSANLARI
BERLİTZ'de öğreniniz
Yeni kurslar açılıyor - Kayda başlamıştır
BİR MECCANİ TECRÜBE dersi alınız.
Ankara: Konya caddesi - İstanbul: 873, İstiklâl caddesi
[19364]

Sirkeci Gümrük Müdürlüğünden:

Kilo	Gram	Çift	
3	970	95	İpek Kadın Çorabı.
	820	2	Kutu Düzgün.

Yukarda cins ve evsafı yazılı eşyanın 19 Mayıs 1934 Cumartesi günü saat 14 de Sirkeci Gümrük Müdüriyetindeki satış komisyonunca bilmüzayede satılacağından alıcıların pey akçelerile birlikte müracaatları ilân olunur. (2459)

Türk Gayri Mübadiller Cemiyetinden:

Istanbul haricinde Gayri mübadillere ait emvalı zahire çikarmak üzere teşkil olunacak Tarama heyetine Gayri mübadil olmak şartile talip olanların Perşembe gününe kadar Cemiyet heyeti idaresine müracaat eylemeleri ilân olunur. (16662)

Büyükada Yat Kulübü İdare Meclisinden:

Yat kulübünde kayitli olup devam edemiyen eski azaların azalık hukukunu muhafaza etmek için 1934 senesinden itibaren senede iki lira vermeleri ve yahut mazeretlerini temmuzun birine kadar bildirmiyenler istifa etmiş sayılacakları nizamname ahkâmından bulunduğu cihetle adresleri bilinmiyen azalara keyfiyeti gazete ile ilân ediyoruz. (16621)

MÜTEFERRİK HABERLER

BELEDİYEDE

Şehir meclisi

Bugün mecliste neler görüşülecek?

Bugün İstanbul Şehir meclisi fevkalâde içtimaına devam edecektir. Meclis saat ikide başlıyacaktır. İlk celsede Esnaf bankası işi müzakere edilmiş ve onu takip eden celsede de ilk celsenin zabıtları tashih edilmişti.

Bu seferki içtima ruznameye nazaran 931 senesi hesabı katisinin tasdik edilmiyen maddelerinin tasdikine aittir.

Bu celsede Esnaf bankası mevzuuna avdet edilmesi ihtimali pek azdır. Esnaf bankasına ait geçen celseler zabıtları belediye tarafından Ankaraya gönderilmiştir.

Hasta otomobili alınacak

Belediyenin elinde mevcut bulunan hasta nakliye otomobilleri bugünkü ihtiyaca kifayet etmediğinden bu sene yeniden bir kaç otomobil daha alınacak ve bundan sonra bu eski sistem sediyeler tamamile kaldırılacağı gibi alelâde taksilerle ağır ve sarî hastalıklarla malûl hastaların nakli de kat'î surette menedilecektir.

Gaz depoları mukaveleleri

Boğaziçindeki yeni gaz depoları ve tanklar inşası için Neft Sendikat gaz şirketi ile belediye arasında bir mukavele yapılmıştı.

Şirket eskisi kadar fazla iş olmadığını düşünerek bu depoların daha mahdut bir sahada yapılmasını buna mukabil belediyeye vereceği aidatı arttırmağı teklif etmiştir.

Belediye bu teklifi esas itibarile muvafık görmüş ve muaddel mukavelenameyi tasdik edilmek üzere şehir meclisi fevkalâde toplantısı devam ederken bu talebi de müzakere edecektir.

Türk heyetinin Budapeşte seyahati

Türkiye Turing ve Otomobil klöbü tarafından tertip edilen Budapeşte seyahatı büyük bir muvaffakıyetle bitmiştir.

Seyahate iştirak edenlerin adedi tahminlerin fevkinde olmuştur. 160 Türk seyyahı Budapeştede kaldıkları müddet zarfında Mıacarlardan büyük bir misafirperverlik görmüşler ve birçok davet ve eğlencelere iştirak etmişlerdir.

Macar hududunda "KELEBIA" da seyyahlar karşılanmış ve Macarlar "Yaşasın Gazi!.. Yaşasın Türkiye!..,, diye bağırmışlardır. Burada seyyahlara şampanyalar ikram edilmiş ve Büyük Millet Meclisi ikinci Reisi Hasan Bey yapılan bu tezahürata teşekkür etmiştir. Peştede seyyahlar birinci sınıf otellere nakledilmişlerdir.

Birinci akşam "St. GELERT,, otelinde Peşte Belediyesi tarafından muazzam bir ziyafet verilmiştir. Ertesi gününden itibaren şehir, Parlâmento, Saray, muhtelif fabrikalar ve şarap mahzenleri gezilmiştir. Bir gece tiyatroda yapılan bir müsamerede millî Macar oyunları gösterilmiştir.

Seyahat idaresinin mes'uliyetini üzerine alan NATTA Millî Türk Seyahat acentalığı seyahati büyük bir muvaffakıyetle idare etmiştir.

Türkiye Turing ve Otomobil klöbünün daima böyle ucuz ve eğlenceli seyahatler tertip edeceğini ümit eder ve memleket haricinde yapılacak bu gibi propaganda seyahatlerinin devamını temenni ederiz.

Tütün alma Kanunu

Hükûmet yeni kanun lâyihasını Meclise verdi

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet ekimden tütün alma kanun lâyihasını meclise vermiştir. Lâyihaya göre, dizi, denk, kalıp veya her hangi şekilde olursa olsun denk haline konulmamış tütünlerin alım ve satımı menedilecek ve denk yapılınca tütün ekicisi yatık, çürük, yeşil, hastalıklı tütünleri ayırmak mecburiyetine tutulacaklardır. Bu tütünler inhisar memurları tarafından imha edilecektir.

Tütün ekici ve alıcıları arasında alım satım lâyihaya merbut kontorato suretile yapılacak, hususî şartlar umumî hükümlere aykırı olmamak üzere kontoratoya eklenecektir.

Ekici ve alıcı arasında çıkacak bütün ihtilâflar müracaat tarihinden 10 gün içinde o yerin ticaret odası, olmıyan mahallerde belediyeler tarafından halledilecektir.

Kanun hilâfına hareket edecekleriden 5 liradan yüz liraya kadar ağır para cezası alınacak tekerrüründe bu ceza iki misline çıkarılacaktır. Tütün eksperlerinin yetiştirilmesi vazife ve görme ve mesuliyetlerini bir yıl içinde hazırlanacak bir talimatname ile tesbit olunacaktır.

Ankaranın imarı için

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet merkezinde Mukaddem yolile Mukaddem - Hamamönü kısmının birleşmesi ve Bahriye caddesinin halkevine kadar açılabilmesi için bu kısmdaki evlerin istimlâk edilmesine karşılık olmak üzere Nafia bütçesinden (50) bin liranın Ankara şehri imar müdürlüğüne münakale suretile verilmesi hakkında hükûmet meclise bir lâyiha vermiştir.

Bahriye caddesile halkevine olan kısmda istimlâk vuku buldukça, istimlâk bedelleri Cümhuriyet Merkez bankasınca bu paradan tediye olunacaktır.

Urfa valisi

ANKARA, 13 (Telefonla) — Urfa valisi Nizamettin Bey vilâyetine ait işler hakkında vekâletlerle temas etmek üzere şehrimize gelmiştir.

Nalbantlar Hakkında kanun

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet nalbant mektepleri ve nalbantlık sanatı hakkında hazırladığı bir lâyihayı Meclise tevdi etmiştir. Lâyihaya göre Ziraat Vekâleti memleketin lüzum gördüğü yerlerinde nalbant mektebi açacak ve mektepli olmıyan nalbantlar tekâmül kursuna tabi olacaklardır. Kanunun neşrinden 10 sene sonra kursa devam etmemiş bulunanlar icrayi sanatten menolunacaklardır.

Nal imalâthaneleri işletmek, nalbant dükkânı açmak istiyenler nizamname ile tayin olunacak vasıf ve şartlara riayet edeceklerdir. Nalbantlar hayvan tedavi edemiyecekler, tedavi edenler üç ay müddetle sanatten men' ve 50 lira ağır para cezası vereceklerdir.

Tesçil edilmemiş nalbantlar sanatten menolunacaklar ve 50 lira para cezasına tabi olacaklardır.

Adana valiliği

ADANA, 12 — Belediyeler Bankası umum müdürlüğüne tayini tekarrür eden Valimiz Mümtaz Beyin tekaütlüğü hakkındaki emir kendisine tebliğ edilmiştir. Fakat Banka Müdürlüğü için henüz tebligat yoktur.

Vilâyetimiz valiliğine Emniyet İşleri Umum Müdürü Tevfik Hadi Beyin tayin edileceği söylenmektedir.

Kâğıthane Safasındayken...

Bir kızı kaçırmak istediler amma olmadı

Kâğıthane çayırında da bir kız kaçırma vakası olmuştur. Osman isminde birisi bundan bir müddet evvel Kasımpaşa civarında oturan Hayriye Hanım isminde bir genç kızla sevişmiş ve evlenmek istemiştir.

Hayriye hanım bu işe muvafakat ederek Osmanla evlenmeye razı olmuş, fakat genç kızın ailesi kızlarını Osmana vermeye bir türlü razı olmamışlardır. Bunun üzerine Osman Hayriyeyi kaçırmaya karar vermiş ve kızı takibe başlamıştır. Bunlardan haberdar olmıyan Hayriyenin ailesi cuma günü Kâğıthane eğlencesine karar vermişler ve kuzu pişirerek Kâğıthaneye gitmişlerdir. Osman bu gezintiyi haber alınca fırsatı kaçırmamak için derhal yanına Süleyman ve Memiş isimlerinde diğer iki arkadaşını da alarak bir otomobile binip Kâğıthaneye gitmiştir. Eğlence esnasında Hayriye bir aralık ailesinden ayrılarak ötede bulunan diğer bir tanıdığının yanına giderken Osmanla arakdaşları birden bire kızın üzerine atılıp yakalamışlar ve derhal otomobile koymuşlardır. İş bitince otomobil olanca hızile Kemerburgaza doğru yol almağa başlamıştır. Vaziyeti gören Hayriyenin ailesi bağırıp çağırmışlarsa da kızlarını kurtaramıyacaklarını anlayınca jandarma ya müracaat etmişlerdir. Hâdiseyi haber alan zabıta derhal süvari jandarmaları otomobilin arkasından koşturmuştur. Kemerburgaz yolu bozuk olduğundan otomobil burada yavaş gitmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu esnada süratle gitmekte olan atlı ajndarmalar biraz sonra otomobile yetişmişlerdir. Bu suretle yakalanan otomobil geriye çevrilmiş ve Hayriye kurtarılarak ailesine teslim edilmiştir. Osman la Süleyman ve Memiş haklarında kanunî muameleye başlanmıştır.

Yeni malî yıl için hazırlık

934 malî senesi için maliye teşkilâtında hazırlıklara başlanmıştır. Kasaların sayılması ile meşgul olacak heyetler teşkil edilmektedir.

Bu münasebetle vergilerin de bekaya kalmaması için lüzum görülen tedbirler alınmıştır.

Cevdet Kerim B. geliyor

Cümhuriyet Halk Fırkası İstanbul İdare heyeti reisi Cevdet Kerim Bey çarşamba günü Ankara'dan gelecektir.

Küçük haberler

Marsilya Başşehbenderi geldi. — Marsilya Başşehbenderi Kudret B. iki ay mezuniyetle şehrimize gelmiştir.

* *Bugünkü konferans.* — Türk Fizikî ve Tabiî ilimler cemiyetinden: Bugün saat 18,45 te Fen Fakültesi büyük konferans salonunda Üniversite Jeoloji ve tabiî coğrafya profesörü Mösyö Chaput tarafından "Avrupanın jeoloji ve coğrafî bünyesinde Türkiye" mevzulu umuma mahsus mühim bir konferan verilecektir.

Demiryolları Tekaüt sandığı

Tekaüt kanunu projesi dün Meclise verildi

ANKARA, 13 (Telefonla) — Nafia vekâleti tarafından hazırlanarak icra vekilleri heyetince tasdik olunan Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum idaresi memurlarının tekaüt kanunu projesi meclise verilmiştir.

Bu lâyihanın esaslarına göre idarenin daimî ve sicilline kayıtlı memurlarından Türk vatandaşı olanlara mahsus bir tekaüt sandığı teşkil edilecektir. Sandık hükmî şahsiyeti haiz olacak ve Nafia vekilinin mürakabesi altında umum müdür ve şube âmirlerinden müteşekkil bir meclis tarafından idare olunacaktır.

Bu sandığın gelirini memurların tahsis aylıklarından mecburî olarak kesilecek yüzdesini ve memurlara demiryolları bütçesi verilen aylıklarının senelik miktarının yüzdesini, ilk hizmete alınacak memurların birinci tam aylık maaşlarının dörtte biri ile terfi eden memurların kazandıkları maaş farkının bir aylığa mahsus miktarından ve sandığa ait paraların getireceği faiz ve temettü ve müteferrik hasılatı ile inzibati mahiyette memurlardan alınan para cezalarından sandığa tefrik edilecek miktardan ibaret olacaktır.

Aylıklar verildiği sırada sandığa ait primleri tevkif etmiyen veya tevkif edip te on gün zarfında sandığa teslim etmiyen icra âmirlerile muhasibi mesuller geçen günler için yüzde on ile beraber tevkif ve teslim etmedikleri paraları tamamen ödeyecekleridir.

Vazife başında ölenlerle malûl kalanlara bu kanunla haiz oldukları hakların fevkinde olmak üzere verilecek tazminatları karşılamak için memurlara demiryolları bütçesinden verilen aylıkların senelik miktarının yüzde yarımı nisbetinde bir yardım sermayesi tesis olunacaktır.

926 senesinde teşkil edilmiş bulunan tasarruf sandığı tekaüt sandığına devrolunacaktır.

Ormanlarımız

Ziraat vekâleti yeni tedbirler alıyor

Türkiyede mevcut ormanların daha ziyade istifade edilecek bir hale getirilmesini ve orman sahiplerile devlet arasındaki hudut ve dönüm ihtilâfının hallini temin edecek olan "Orman kanunu lâyihasının,, B. M. Meclisinde alâkadar encümence müzakeresine devam olunmaktadır.

Encümen bilhassa orman kanununun üçüncü maddesindeki: "Aksi sabit oluncıya kadar ormanların devletin olması asıldır,, kaydi üzerinde meşgul olmaktadır.

Bu geniş orman kanununun hazırlığı yirmi, yirmi iki sene evvel başlamış ve bu sene kanun bazı tadilâtla son şeklini alarak B. M. Meclisine tevdi edilmişti. Tahmin edildiğine göre lâyiha önümüzdeki içtima devresinde behemehal kanuniyet kesbedecektir.

Ziraat Vekâleti orman işine son derece ehemmiyet vermiştir. Bu kanun çıkıncıya kadar Türkiye ormanları baştan aşağı bir tetkikten geçirilecek ve ıslahı için tedbirler alınacaktır. Vekâletçe bu iş için Almanya'dan bir mütehassıs celbine karar verilmiştir. Profesör yakında gelecektir.

Gazi Hz. nin Anâdoluya ayak bastığı gün

AYDIN, 13 (A. A.) — Gazi Hazretlerinin Samsun'a ayak bastıklarının on beşinci yıldönümü şerefine Halkevinde yapılacak büyük merasim hazırlıkları ikmal edilmiştir.

SPOR

Bir, iki, üç, dört!...

Mıntaka umumî kâtibi neden istifa etti?

Galatasaray futbolcularından Muslih cezasının tasdiki üzerine İstanbul mıntakası umumî kâtipliğinden istifa eden Naim Cemil Bey, istifasının sebebini "spor efkârı umumiyesine,, bildirmek üzere bir refikimize bir mektup göndermiş. "Spor efkârı umumiyesi,, bunu fevkalâde merak ettiği için, bu mektubun intişarı çok iyi olmuştur. Bir çok hakikatlerin meydana vurulmasına yardım ettiği için de sabık umumî kâtibe teşekkür etmek lâzımdır.

Naim Cemil Beyin mektubundan ve kendi sözlerinden meydana çıkan hakikatler şunlardır:

Ortada 17 futbolcuya birden ceza verildiği sırada "klüpler arasında çıkan ihtilâfların mümkün olduğu takdirde ve nizamnamelerin müsaadesi dairesinde dostane bir surette halli,, hiç düşünülmemiş iken ve bunu söyliyenler en şiddetli kararların verilmesine iştirak etmiş bulunurken Muslihin cezası işi çıkınca mıntaka umumî kâtibi derhal faaliyete geçmiştir; bu bir..

Bu işi halledebilmek üzere "çok muhterem bir zata,, müracaat edilmiştir; bu iki..

Bu müracaatı yapan bizzat mıntaka umumî kâtibidir, bu üç..

Naim Cemil Bey için "çok muhterem,, olduğuna göre mıntaka reis vekili Fethi ve hakem Sait Salâhattin Beyler için de "çok muhterem,, olması lâzım gelen zat bu işin halline tavassut etmiştir; bu dört..

Şimdi bu dört hakikat üzerinde düşündüklerimizi yazalım:

Mıntaka umumî kâtibi, her hangi bir futbolcünün veya her hangi bir klübün vekili değildir. Muslihane yollar bulmak için tek başına faaliyete geçemez. Eğer iki klüp arasında mevcut bir ihtilâfı dostane halletmek istiyorsa bunu mıntaka heyetinde ortaya atar ve mıntaka heyeti, yahut heyet namına reis bu emri hayra delâlet eder, ne Sait Salâhattin ve ne de Muslih Beyler mıntakanın yabancısı değil, bilâkis mıntaka içinde vazifeleri bulunan kimselerdir.

Sait Salâhattin Beyin de onun uzvunu istilzam edeceği şüphesizdir. Eğer mıntaka heyetinin veya reisinin bu delâleti bir netice vermiyecekse esasen diğer şekildeki "tarziye,, nin ve "af,, ın da hiç bir kıymti yoktur. Zira futbolcünün "tarziye,, si ve hakemin "aff,, ı sırf "çok muhterem,, zatın hatırını kıramadıklarından ileri gelmiş demektir; bu bir...

Bu işi halledebilmek üzere müracaat edilen "çok muhterem,, zat kimdir? Spor teşkilâtında bir vazifesi var mıdır? Yoksa spor teşkilâtı dışında bir kimse midir? Bu zatın spor teşkilâtında vazifedar olmadığını zannediyoruz. Çünkü İstanbul mıntakası İstanbulun en yüksek spor makamıdır. Böyle bir makamın reisinin, umumî kâtibinin, hakeminin futbolcüsünün sözünü pek kıramıyacakları kimse olsa olsa umumî merkez reisleri olabilir. Halbuki merkezi umumî birinci reisi Ankarada, ikinci reisi Peştededir. Şu halde bu zat spor teşkilâtında vazifedar değildir. Böyle olunca bu zatın bu işte delâleti istenmemek lâzım gelir. Çünkü merkezi umuminin son kararları arasında "spor işlerinde haricî teşebbüs ve tavassutlarda bulunmağı katiyet ve şiddetle menedenn,, bir karar vardır; bu iki..

Böyle bir müracaatı merkezi umumî kararına rağmen, ceza gören futbolcünün klübü yapsa belki bir dereceye kadar mazur görülebilir. Fakat bu müracaatı yapan, futbolcünün klübüne mensup olsa dahi nihayet, İstanbul sporunda en yüksek bir heyetin umumî kâtibidir. Umumî kâtip bu hareketile, içinde vazifedar bulunduğu teşkilâtın en son mercii tarafından verilmiş kararı çiğnemiş demektir; bu üç..

Umumî merkez yukarıda mevzuu bahsettiğimiz kararı verirken, hiç şüphesiz spor işlerini haricî tavassut, delâlet ve tesirlerden korumak istemişti. Mıntaka içtimaından bahsederken "yalnız kaldım,, diyen umumî kâtip müracaatile, içinde bulunduğu heyet üzerine haricî bir tavassut, delâlet ve tesir celbetmiş olmaz mı?

İçinde bulunduğu teşkilâtın kararları üstüne çıkan bir teşkilât adamı için istifa etmekten daha doğru, daha tabiî bir hareket düşünülebilir mi? İstifası ile en doğru hareketi yapmış olan umumî kâtip beyi bu cihetten takdir etmek lâzımdır.

Sadun GALİP

İbrahim Tali Beyin tetkikleri

VIZE, 13 (A. A.) — Ibrahim Tali B. bu sabah maiyeti erkânı ve Kırklareli valisi ile beraber Iğneada'ya gitmiş ve geç vakit buraya gelmiştir. Umumî Müfettiş geçtiği yollardaki bütün köylere uğramış köylerin mektep ihtiyaçlarile, köy kanununun tatbikatile yakından alâkadar olmuştur.

Her geçtiği yerde Ibrahim Tali Bey halk tarafından hararetle karşılanmıştır.

Bir tefsir talebi

ANKARA, 13 (Telefonla) — Bazı icra daireleri Ziraat bankasının kefaleti müteselsileli ikrazından müteveellit matlûbatını ve zirai kredi kooperatifleri alacaklılarının tahsili emval kanunu hükümleri dairesinde tasfiye salâhiyetleri olmadığına ve bu yolda kullanılacak hacizlerin feshedilmesine karar verdiğinden ziraat bankası kanununun 25 inci ve ziraat kooperatifleri kanununun onuncu maddelerinin icra ve iflâs kanununun 47 inci maddesile ilga edilmiş olup, olmadığının tefsir yolile halledilmesini hükûmet meclisten istemektedir.

Kidem zammı alacak muallimler

Bu sene kıdem zammı alacak muallimler İstanbul maarif müdürlüğü tarafından 1702 numaralı kanun ahkâmı dahilinde tefrik edilmişler ve listeleri vekâlete takdim olunmuştur. Bu listeye 400 muallim dahil bulunmaktadır.

Milliyet'in tefrikası: 8

Tanıdığım Casuslar

(Mell. Knokaert'in hatıraları)

Tercüme eden: AHMET CEMALEDDİN

bulunmayan emirnameyi görünce dalavereyi anlamış lâkin sesimi çıkarmamıştım.

Çavuş mahzenden ayrılınca doğru hastahaneye giderek asistan (Evandan) ı buldum bu adamın babacan ve cidden iyi yürekli bir adam olduğunu bilmünasebe bundan evvel söylemiştim. Kendisini görür görmez:

— Mösyö Evandan dedim siz evlisiniz değil mi?

Böyle damdan düşmecesine sormuş olduğum bu sual adamcağızı şaşırtmış olmalı ki hayretle yüzüme bakarak:

— Evet matmazel, dedi, ve cebinden bir resim çıkararak bana uzattı. Fotoğraf etrafını dört sevimli kızın sarmış olduğu bir kadını gösteriyordu. Yüzünde tatlı ve şefkatli bir tebessümle:

— Zevcem ve kızlarım dedi.

— Yavrularınız çok güzel. Allah bağışlasın. Demek ki siz bir aile babasınız; evlât muhabbeti nedir bilirsiniz. Burada Belçikalı kadınlar arasında genç bir kız var: Belki hatırlarsınız (Veronika)... Asistan başını eğerek hatırladığını söyledi.

— Mösyö (Evaudav) bu yavrucak bundan iki ay evvel bir bombardıman esnasında hem anasını hem de babasını kaybetti... Ve çavuş (Şmitten)in bu kıza göz koymuş olduğunu; on dört kadını biribirinden ayırmak için sabahleyin vermiş olduğu emri ber tafsil anlattım ve bu emirnamede merkez kumandanının şahsî imzası olmadığını da ilâve ettim.

Asistan (Evaudav) büyük bir teessürle anlattıklarımı dinledi. Sonra büyük ecza kutularından birisinden bir tabanca çıkarıp cebine yerleştirdi:

Matmazel, dedi, şimdi gidip bu meseleden zabitlere bahsetmiş olsam tifo korkusu altında cavusa belki de hak verirler. Binaenaleyh ben gelip sizinle beraber bulunacağım başka çare yok. Hastabakıcı neferlere de nerede bulunduğumu haber vereyim ki icabında gelip beni bulsunlar.

Karşımdaki bu adam da bir Almandı, bir düşmandı. Fakat üniformasının altında bir baba kalbi çarpıyor ve beni tamamile anlıyordu. Bu adamla düşman mevkiinde bulunmaklığımıza kalben teessüfler ederek kendisinden ayrıldım ve tamamile müsterih oldum. Asistan (Evaudav) kendisine itimat edilebilir mert bir adamdı ve icabında (Veronika)yı, bu biçare yetimeyi müdafaa edebilirdi. Biz mahzenimizde kendimize göre hazırlamış olduğum yortu sofrası başına henüz oturmuştuk ki iyi kalpli asistan da bize iltihak etti. Kendisine gösterdiğimiz yerde otururken:

— Buraya gelmeden evvel, dedi, köyü bir dolaştım. (Şmitten) çavuş dört numaralı manga zabit vekili ile adam akıllı kafayı çekiyor. Bir de mükemmel noel ağacı yapmışlar. Herhalde sofra başından kalkıp ta burada sizi rahatsız etdeceğe pek benzemiyor.....

Henüz yemeğe başlamıştık ki müthiş bir infilâk oldu. Ağır çaplı top mermileri sanki mahzenin kapısında patlıyorlarmış gibi hepimizi ayağa fırlattı. Bir kaç gündür nisbî bir sükûna alışmış olduğumuzdan bu âni infilâklar sanki beyinlerimizde ötmüştü. Korkumuzdan, bir mahzende bulunduğumuzu ve binaenaleyh ışığın hariçten görülmesinin imkân ve ihtimali olmadığını unutarak, mumları üfledik; koyu karanlık içinde kaldık. Asistan bir kibrit çaktı ve o aralık mahzenin merdiveninde ayak sesleri duyuldu. Acaba (Şmitten) çavuş mu geliyordu?

Asistan elini beline atarak tabancasını çıkardı. Lâkin gelenin hastahane hademesinden birisi olduğunu görünce silâhın tekrar yerine koydu. Hademe âmirini selâmlıyarak:

— Asistan efendi, dedi, yaralılar var.

Top sesleri âni olarak başlamışlarsa gene o kadar âni olarak kesilmişti. Asistan kendisini takip etmekliğimi işaret ederek dışarıya fırladı. Ne olmuştu? Birdenbire başlıyan ve gene birdenbire susan bu top sesleri fena halde sinirlerimi bozmuştu. Hastahaneye doğru yürürken bir çoy sediyelerin hastahaneye doğru taşındıklarını gördüm. Demek ki bir haylı yaralı vardı. Hastahaneye gelince hademelerin yaralılarla meşgul olduklarını gördüm. Nihayet bir sediye içinde bizim (Şmitten) çavuş taçıka gelmez mi? Zavallı ümitsiz bir halde idi. Sediyecilerden vakayı tahkik ettim. Meğer çavuş ve arkadaşı zabit vekili karanlık basınca noel ağacının mumlarını yakmışlar. Binanın pencereleri müttefikin cephesine nazır olduğunu söylemiştim. Çavuş efendi ve arkadaşları içki keyfi ve acele ile perdeyi ve panjurları kapatmayı unutmuşlar. Pencereden bir çok mum ışıkları karşıdaki İngiliz topçusunun iştiha ve merakını celbetmiş olmalı ki bu mükemmel hedefe nişan alarak bir kaç mermi savurmuş. Tabiî noel ağacı, ziyafet sofrası ve sofranın başındaki çavuş efendi ve manga efradı da allak bullak olmuşlar. Zabit vekili ile yedi nefer maktul düşmüş. Çavuşla bir kaç kişi de ağır surette yaralanmışlar. Yaralıların hemen (Roulers) hastahanesine nakli icap ettiğinden mecruhların yaralarını sarmaya başladık. Çavuşun yaralarını timar ederken zannedersem kendisi beni tanıdı. Müdafaadan mahrum kadın olmaklığımıza rağmen bize elinden gelen eziyeti esirgemiyen bu adamın gözleri sanki benden af dileniyorlarmış gibi gözlerimi aradı. Yaralı ve ölmek üzere bulunan bir adamdan hiç bir kadın affını esirgiyemezdi. Gözlerinin yalvarışına ben de gözlerimin affedici ve şefkatli bakışlarile mukabele ettim. Çavuşun simasını ölümün korkunç sarılığı kaplarken o affımı eldet etmiş olduğunu düşünerek belki de müsterihane teslimi nefsetmiştir.

Çok yorgun ve bitkin bir halde mahzene dönerken köydeki neferler hep bir ağızdan şarkı söylemeğe başlamışlardı. Demek ki saat on iki olmuş idi. Yarabbi bu ne acı ve felâketli bir yortu idi. İnsanlara kardeşlik ve sükûn tavsiye eden Hazreti Mesih böyle top gürültüleri; yaralı ah ve eninleri arasında mı dünyaya geleçekti?

Ertesi sabah geç yatmış olmam dolayısile yorgun olmaklığıma rağmen mahzenden erkenden çıktım ve eve geldim son günlerde top ve muharebe gürültülerinin kesilmesi biz kadınlara bir çok ümitler vermişti. Denize düşen yılana sarılırderler bizler de en küçük, en ehemmiyetsiz şeylerden kendimize ümit hisseleri çıkarıyorduk. Yeniden canlarımızdan emin olmak, herhangi bir saniye zarfında kör bir mermi ile parça parça oluvermek tehlikesinin uzaklaşmış olması bizlere

— Bitmedi —

Alâiyeli Mahmut B. Volf işini anlatıyor

(Başı 1 inci sahifede)

nü Alâiyeli Mahmut Bey dinlenecek, gelirse bugün de mürakıplerden Emin Zeki Beyin ifadesi alınacaktır. Müddeiumumîlik idarî tahkikat komisyonundan vesaike müstenit malûmatın ve tahkikatın bir suretinin de kendisine gönderilmesini istemiştir.

Alâiyeli Mahmut Bey izahat veriyor

Esnaf Bankasına 90 bin lira borçlu gösterilen Volf'ün geçenlerde İstanbuldaki tahkik heyetine bir mektup gönderdiğini yazmıştık. Volf bu mektubunda "Alâiyeli Mahmut Beyin mahirane manevrasile..,, kaydile Esnaf Bankasındaki hisse senetlerinin satışından ve Mahmut Beyden bahsediyordu. Bu münasebetle Alâiyeli Mahmut Bey gazetemize bir mektup göndermiştir. Bu mektubu aynen neşrediyoruz:

Esnaf Bankası işlerine ait Volfun gazetelerde intişar eden mektubunda yalan olduğu gene ayni mektubun mündericatından kolaylıkla anlaşılan ve bana taallûk eden mesele hakkında efkârı umumiyeyi tenvir ederken bu banka işlerine dair hafızamda olan vekayie de mücmel surette temas etmek isterim. Tafsilâta geçmeden evvel şunu hülâsaten efkârı umumiye müvacehesinde tebarüz ettirmek isterim ki, benim tavassutum, delâletim veya muvafakatimle verilmiş de alınmamış Esnaf bankasının on parası hiç bir yerde yoktur. Gerek doğrudan doğruya, gerekse dolayısile benim yüzümden bankanın on parası ziyaa uğramış değildir. Bilâkis bankada tutturduğum yol devam ettirilmiş olsaydı müessese katiyen bu hale gelmezdi.

Esnaf bankasında 928 senesi nisanında meclisi idare ikinci reisliğine intihap edildim. Ve 929 senesi şubatında da istifa ile çekildim. Bu iki tarih arasındaki müddet içinde memleket dahilinde vaki sık seyahatlerim, Avrupada da uzun süren bir seyahatim sebeplerile İstanbulda bulunmadığım zamanlar çok oldu. Gazetelerde gördüğüme göre bankanın parasının başlıcası süt ve su şirketlerinde, Volfta, Kenan Beyde ve bir İranlıda ve Ticaret ve Sanayi bankasında zayi olmuştur. Benim süt ve su şirketlerinde ticaret ve sanayi bankasında hiç bir alâkam ve bu şirketlerle ve o banka ile hiç bir münasebetim yoktur.

Kenan Beyi ve İranlı zatı tanımam. Bu müessese ve şahıslara veya bankanın parası batan diğer eşhasa verilen paralarda delâletim ve yahut muvafakatim de geçmemiştir. Bunlardan yalnız süt şirketine muteber bir zatın cirosile beş bin lira benim malûmatım ile verildi. O muteber zat ta bu parayi ödedi.

Avrupa seyahatime kadar süt şirketine başka para verilmesine mani oldum. Fakat Avrupa seyahatim esnasında süt şirketine daha paralar verilmiş ve su şirketine de ikrazat yapılmış. Avdetimde her iki şirketteki paralar için takibata başlattım. Meclisi idaresine girdiğimden itibaren bankayi siyanet için bir çok tedbirler aldırdım.

Mahmut B. bankada iken

Bu cümleden olarak daha evvelden yapılan ikrazattan tahsil olunmamış ve vadesi gelmiş, tahsili için kanuni teşebbüsler alınmamış olanlara da kanuni tazyiklere başlattırdım. Ve ondan sonra vadesi gelenlern borçlu kim olursa olsun günü geçmeksizin takibat yapılmasını kat'i usul ittihaz ettirdim. Bankaya dürüst ve muktedir bir muhasebeci tayin ettirdim. O muhasebeci şimdi Bursa Ziraat bankası müdürü olan Etem Beydir. Bir kontrolörlük ihdas ettirdim. Bu vazifeye dikkatli ve ehliyetli dürüst bir adam olan halen Sümer Bankın Beykoz fabrikaları ticari müdürü İbrahim Hakkı Beyi getirdim.

Bankanın müdürünün tek imzası esasen bankayı ilzam edemezdi. Ekseriya maaşlı murahhas âzâ ile birlikte ve bazen reislerden birisile beraber imza ederdi. Avrupadan avdetimi müteakip müdürün bankada dahili işlerde dahi kendi başına hareket edememesini temin için muhasebeci Etem Beyin müşterek imzası olmadıkça hiç bir muamele yapılmaması hakkında tek lifimle meclisi idarede karar verildi. Ve banka içinde servislere tebliğat yapıldı. Ondan dolayıdır ki o sırada muhasebeciye müdür muavini ünvanını verdirdim. Maaşlı murahhas azanın bankada muamelâtla daha sıkı alâkadar olmasını teminledim.

Muhasebeci ve kontrolör Beylerin bankaya çok faydaları dokunmuş iken maatteessüf benim istifamı takibeden ilk günlerde bankanın ilk icraatı; kontrollük memuriyetinin ilgası, muhasebeci Etem Beyin uhtesinden muavinlik ünvanının ve imza salâhiyetinin alınması suretile kendisinin istifasının temini olmuştur.

Kenan B. ve İranlı borçlu

Kenan Beye ve İranlı zata para ikrazından haberdar değilim. Bu zevata vaki ikrazat ve ticaret, sanayi bankasına mevduat benim bankadan çekildiğimden sonra olsa gerektir.

Volfa gelince; istifama kadar bu adama para ikraz edilmemiştir. Ve benim bildiğime göre istifam zamanında Volfun bankaya hiç borcu yoktu.

Volf hiç bir zaman ahbabım olmadığı gibi, kendisi selâmlaştığım bile bir kimse değildir. İstanbulda bulunmadığım bir zamanda Volf ile banka arasında bir yazı makineleri işi mi meclisi idarede tasvip ettik. İyi idare edilse bankaya krlı bir iş olurdu. Makine işi şu şekildedir:

Volf işi nedir?

Türk harfleri yeni başladı. Az zamanda Türkiyede çok yazı makinesi satışı olacaktı. Nitekim o sıralarda çok makine satıldı. Volfun ADLER markalı makineleri maruf ve iyi makinelerden idi. O vakite göre fiatı ehvendi. Hükûmet devairi için Maliye vekâleti büyük miktarda makine satın alacaktı. Bunun münakasasına iştirak edilecek ve muvaffak olunduğu takdirde her külfeti Volfun olan bu satışlardan banka sadece iyi bir komisyon alacaktı.

Bir de İstanbul belediyesine ve daha resmi, hususî bir çok müessesata ve herkese satılmak üzere Volfa banka bir miktar makine ısmarlamıştır. Şartları iyi idi ki banka sipariş edeceği makineler için avans falan hiç bir şey vermiyecekti. Makinelerin İstanbulda tesellümü mukabilinde bedelini ödeyecekti. Asıl mesele makinelerin çabuk getirilmesinde idi. Hakikaten bir miktar makina pek az zamanda İstanbula geldi. Derhal bedelinin tediyesi mukabilinde makinelerin tesellümü lâzımdı. O günlerde bankada para yokmuş. Banka müdürü Volfun nakit mukabilinde emre muharrer bankanın senedini kabul edeceğini söyledi. Bu husus meclisi idare kararına iktiran ettirildi. Senedin ancak makinelerin tesellümü mukabilinde Volfa verilmesi hususunun icrasını maaşlı murahhas azadan bilhassa rica ettim. Ve o sıralarda ben istifa ettiğimden makinelerin alınıp belediyeye ve başkalarına satıldığını sonradan işittim. İşte ben Volfu bu makina işi münasebetile ilk defa bankanın meclisi idaresi huzurunda gördüm.

Bir de bilâhara meclisi idare reisi Hakim Rıza Beyle beraber Ankarada gördük.

Volf Ankara'da

Ankarada görüşüm şöyledir:

Maliyeye satılacak makineler işini Ankarada bir zatla birlikte takip etmek üzere Volfla banka müdürü Ankaraya gitmişlerdi. Bir kaç gün sonra şahsî işim için ben de Ankaraya gitmiştim. Banka müdürü reis Hâkim Rıza Beyle beni gördü Volfla müzakere edilecek bir cihet varmış. Sabahleyin vardığım Ankara'dan o günün akşamına ayrılacağım için otelde odam bulunmadığından; Hâkim Rıza Beyin mebus arkadaşı Süreyya Paşanın Taşhandaki odasına gittik.

Volf'a satılan senetler

Orada müzakere esnasında Volfa darıldım. Sinirlendim kendisine acı sözler söyledim. İşte bundan sonra bugüne kadar Volfu bir daha görmedim. Sonradan Volf benim hisse senetlerimi alacak olmuş. Fakat kendisi görünmedi başka vasıta ile aldırdı. Satış için bana vaki olan müracaatla satışın yapılması arasında bir kaç günler geçti. Çünkü ben aksiyonları satın alırken büyük ortak olan belediye namına reis beyin muvafakatini aldığım gibi satarken de gene belediye reisi beye gittim. Arzu ederse belediyenin almasını teklif ettim. Reis Bey aksiyonlarımın belediyece alınmasını istiyordu. Fakat para ve tahsisat olmadığından mümkün olamıyacağını ve başkasına satmaklığımda da bir beis olmadığını söyledi ondan sonradır ki bana vaki müracaatları kabul ederek hisse senetlerimi sattım.

Volf gezetelerdeki mektubunda mahirane bir haraketle kendisine aksiyon sattığımı ve bu aksiyonları makine parası yerine verdiğimi söylüyor. Halbuki ben belediyeden gayri kimseye aksiyon satmak için teklifte bulunmadım. Ve aksiyonlarımı satacağımı dahi kimseye söylemedim. Bana bir Türk müracaat etti. Aksiyonlarımı satın alacağını söyledi. Fakat parasının çoğunu peşin vereceğini biraz kısmının vereseye kalacağını ve bunun için de Şişlide mi, Nişantaşında mı bir evi varmış onu ipotek yapacağını söyledi. Muvafakat etmedim. Sonradan banka müdürü Faik Bey geldi. Ondan anladım ki müşteri Volf imiş. Paranın peşin kısmını getirdiler, veresiye kalan kısım için de Volfun iki senedini verdiler. Hisse senetlerimi aldılar.

Volf bu senetlerden ilk vadesi gelenı ödedi. İkincisinin vadesi geldiğinde birazını ödedi mütekabisi için senet değiştirildi. Sonra ödeyemedi. Mükerreren senet tecdit ve temdit edildi. Ve en sonra da ikamei davaya mecbur oldum. Bazı kimseler geldiler. Şafaatçı oldular. Volfun elinde çok malları varmış satamadığından sıkıntıya düşmüş imiş. Satıp bizim parayi verecekmiş. Böylelikle benden defaatle mühletler aldılar. Uzun zamanlar geçti. Daha sonra da iflâs ettirsek masaya girecek bir şey yokmuş. Elindeki eşyayi ticariye kendi namına emrinde değil.

Volfun tesis ettiği bir anonim şirket namına imiş. Yani iflâs ettirmekten elimize bir şey geçmiyecekmiş. Tahkik ettim. Hakikat dahi iflâsını takip için yapılacak masrafa da yazıktır. Volfun müsmir olacak bir takım teşebbüsatı varmış. Para kazanacakmış. Elimden başka bir şey gelmediğinden mecburen bekledim. Ben Esnaf bankasının hisse senetlerini tam ihraç kıymetile satın aldım. Ve sattığım zaman da banka batakta değildi. Süt ve su şirketlerindeki alacakları için de çok muteber ve müteaddit kefilleri vardı. Takip edilseydi o paralar şimdiye kadar tahsil olunurdu.

Yukarda söylediğim gibi diğer batak işler benim aksiyonlarımı sattığımdan ve bankadan çekildiğimden sonra yapılmış işlerdendir. Ben çekilmezden evvel bankanın aksiyonları da kıymetsizlenmiş değildi. Çünkü aksiyonların galiba yüzde doksan ikisi Belediye ile benim elimde idi. Satılık aksiyon yoktu ki kıymetsizlenmiş olsun. Hele bir bankanın büyük miktarda aksiyonlarını satın alabilmek için Volfun bana kâr vermesi bile pek makul olurdu. Halbuki ben kârsız ve zararla satmış oldum. Ben aksiyonlarımı satarken bedelinin büyük kısmını peşin aldım. Küçük kısmı için de senetler aldım. Yoksa Volfun yazdığı gibi makine bedeline karşı aksiyon vermiş değilim.

Benim aksiyon satışile Volfun banka ile yaptığı iş arasında hiç bir güna münasebet yoktur.

Ben Volfun hiç bir senedini Esnaf bankasına ciro etmiş değilim. Volfun bankaya gazetelerde gördüğüme göre; doksan bin lira borcu varmış banka bu alacağı Volf ta ben çekildikten sonra yapmış olacaktır.

Niçin girdi, niçin çıktı?

Aksiyonlar alışındaki maksadım tedricen bankanın sermayesini yükselterek İstanbulda yüksek sermayeli muntazam bir Esnaf bankası vücuda getirmekti. Bu sıralarda daha dünya buhranı mevzuu bahis olmadığından müesses ve Belediyeden himayeli rakipsiz Esnaf bankasına yüksek sermaye ve eh'ven faizli yüksek kredi bulmak müşkül değildi. Ancak bankadaki zevatı ve müdürü, nizamnamesini, hattâ binasını, usullerini değiştirmek lâzımdı. Bunları da başarmağı tasavvuruma almıştım. O sırada bir küçük vak'a beni ikaz etti.

Bankada bir memur yolsuz bir haraketinden dolayı meclisi idarece sıkıştırılmış ve istifaya mecbur edilmişti. Bankadan bir iki gün sonra o memurun yanlış haberler vermesile İstanbul gazetelerinin bazılarında gayri varit neşriyat yapıldı. Böyle olunca ya tasavvur ettiğim umumî ıslâhat yapılırken demek pek çok dedikodular meydana gelebilirdi. Bu dedikodular arasında ise pek hassas olan sermaye banka kapısının eşiğine bile gelmiş olsa içeriye girmeden geri giderdi. İşte o sırada bunu düşündüm. Tasavvurumdan sarfı nazar ettim.

Milliyet: Maarif Vekili ile görüştü

(Başı 1 inci sahifede)

ğu gibi, bir kısım derslerin ingilizce olarak tedrisi mukarrerdir. Bu mektep, önümüzdeki teşrinievvelde tedrisata başlıyacaktır.. Haydar paşa lisesi kadrosunda yalnız bir lise değil, üç ayrı müessese kurulacaktır. Bunlardan biri tam devreli bir lise, biri muallim mektebi, diğeri de bir orta mekteptir. Haydar paşa mektepleri müdürlüğüne Üniversite ecnebi dil mektebi müdürü Saffet Bey tayin edilmiştir. Bina dahilinde bazı tadilât yapılmağa başlanmıştır. Önümüzdeki ders senesi başında orta tedrisat müesseselerinde tatbik edilecek ıslahat programı bazı kararlara doğru gitmektedir. Mevsukan öğrendiğimize göre liselerin 12 sınıfa çıkarılması tasavvuru şimdilik kalmıştır. İslahat etrafında verilmiş bazı kararlar olmakla beraber henüz teferrüat tamamile tesbit edilmemiştir. Muhakkak birşey varsa önümüzdeki ders ssenesi başında bazı lise ve orta mektepler kananacaktır. Fakat kapanacak mektepleri mekteplerin adedi hakkında deveran eden şayilar asılsızdır. Kat'î rakam henüz malûm değildir.

Vekil Beyin beyanatı

Maarif Vekili Hikmet Bey dün bir muharririmize bu meseleler hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

"— İslahat tetkikatı henüz bitmemiştir. Yaz tatilinde tavvurlar karara raptedilecektir. İslahat yapılırken bazı lise ve orta mekteplerin kapanması zarureti hâsıl olacaktır. Bu vaziyet, şuradan ileri gelmektedir: Orta tedrisat kadrosunda 1800 kadar muallim vardır. Fakat bu muallimlerden 306 sı vekildir. Kanuna nazaran, vekil muallim ancak altı ay vazife görebilir. Biz, bir lâyiha hazırlıyarak, bu vekil muallimlerin tedrisata sekte verilmemesi için, ders senesi sonuna kadar vazife başında kalmalarını temin ettik. Fakat önümüzdeki eylûlde 306 muallim vekili vazifelerinden affedilecektir. Binaenaleyh kadromuzda bu kadar muallim noksan olacaktır. Bu itibarla, yeni ders senesi başında, elimizde mevcut asli muallim adedi nisbetinde mektep ve dershane ihtiyacını temin edebileceğiz. Bu zaruret dolayısile bazı lise ve orta mekteplerin kapanması mümkündür. Fakat tam kadro ders senesi başında belli olur. Binaenaleyh kapanacak mektep adedi de o vakit taayyün edecektir.,,

İmtihanlar yeni bir şekilde yapılıyor

Şehrimizde bulunan orta tedrisat umumî müdürü Hasan Ali Bey daha birkaç gün şehrimizde kalarak muhtelif mektepleri gezecek ve tetkikatta bulunacaktır. Bu sene lise ve orta mektep pbakalorya imtihanları yeni bir şekilde yapılacaktır. İmtihanlar, şehrimizde üç mıntakada icra olunacaktır. İmtihanları, tesbit edilen üç mümeyyiz heyet idare edecektir. Bu heyetlere birer vkâlet umumî müfettişi riyaset etmektedir. Heyetler bugün içtima ederek yeni imtihan talimatnamesi etrafında bazı kararlar ittihaz edecekleridr. Lise ve orta mektepplerde imtihanlara 31 Mayısta başlanacak ve 16 Haziran da ikmal edilecektir. Liselerde tabiiye, orta mekteplerde türkçe imtihanları tahrirî olacak ve sualler kapalı zarfla vekâletten gelecektir. İmtihana tâbi olmayan sınıflarda, tedrisata 28 Mayısta nihayet verilecektir. İlk mekteplerde derslerperşembe günü kesilecek ve talebeye karneleri tevzi olunacaktır. Son sınıfların imtihanlarına cumartesi günü başlanacaktır.

Köy ilk mekteplerinde dersler bugün kesilecek, yarın ve öbür gün son sınıflarda imtihanlar yapılacaktır.

Üniversite Bütçesi bitti

(Başı 1 inci sahifede)

edilen astronomi dersi tatbikatı için, Üniversite bahçesinde bir rasathane tesisi tekarrür etmiştir. Rasathane için bütçeye lâzımgelen tahsisat konmuştur. Bu rasathanede istifade edilecek aletler Avrupaya sipariş edilmiştir.

Rasathaneyi Fen Fakültesi talebesi idare edecektir.

Yeni Enstitüler

Üniversite binasının sağındaki meydanda yeni bir fizik ve kimya enstitüsü yapılması tekarrür etmiştir. Bundan başka eski Şeyhislâm kapısı arsasında da nebatat ve hayvanat enstitülerinden mürekkep bir biyoloji enstitüsü inşası tekarrür etmiştir.

Rontken Profesörlüğü

Frankfurt radyoloji enstitüsü müdürü biyofizik mütehassısı Profesör Dessaver yapılan davet üzerine şehrimize gelmiştir. Profesör Üniversitenin dermeyan ettiği şeraiti tetkik etmektedir. Muvafakat ederse, kendisile, rontken profesörlüğü için bir mukavelename imza edilecektir.

Diğer iki profesör

Dahilî hastalıkları seririyatı için Profesör E. Franck, kulak, boğaz, burun hastalıkları profesörlüğü için de Profesör Ruttin ile mukavele yapılmıştır. Bu zevat eylûlde memleketimize gelerek derslerine başlıyacaklardır.

Doçentlerin askerliği

Üniversiteye yeni alınan genç doçentler askerlik hizmetlerini ifaya çağırılmışlardı. Maarif Vekâletinin teşebbüsü üzerine, tedrisata sekte vermemek için, doçentlerin yaz tatilinde askerliklerini yapmaları tekarrür etmiştir. Doçentler imtihanlarda da hazır bulunacaklardır. Eylûlde tekrar dersler başladığı vakit doçentlerin askerlik vaziyetleri ayrıca bir karar altına alınacaktır.

İnkılâp Enstitüsü

Maarif Vekili Hikmet Bey İnkılâp tarihi enstitüsünde derslerini bitirmiştir. Diğer profesörler de mayısın 28 ine kadar derslerini bitireceklerdir.

Enstitüde bu sene imtihan yapılmıyacağı hakkındaki şayialar asılsızdır. İmtihanlar, fakülte imtihanlarından sonra yapılacaktır. İnkılâp tarihi imtihanları ile birlikte Edebiyat Fakültesinde tedris edilmekte olan Türk inkılâp dersleri imtihanları da yapılacaktır. Türk inkılâbı tarihi dersleri de 20 mayıs ta nihayet bulacaktır.

Fakültelerde imtihanlar

Fakültelerde imtihan talimatnameleri tesbit edilmiştir. İmtihanlara 20 mayısta başlanacaktır. Ve bir ay sürecektir. Bu sene imtihanların bir kısmı da tahrirî olacaktır. Tıp Fakültesinde her sınıf imtihana tâbi değildir. Tıpta imtihanlar üçüncü sömestr, altıncı sömestr, sekizinci sömestr, onuncu sömestr nihayetinde olmak üzere dört tanedir.

Ecnebi dil mektebi

Ecnebi dil mektebinde derslere 5 mayısta nihayet verilmiştir. Bu sene dil mektebinde imtihan yapılmıyacaktır. Ancak, mektebe yüzde 60 nisbetinde devam etmiyen talebe, mensup oldukları fakültelerde imtihanlara girmek hakkını kaybetmişlerdir. Bu şekilde Üniversitede şimdiden 6000 talebe sınıfta ipka kalmıştır. Bunun 300 ü Hukuk Fakültesindedir. Bu suretle sınıfta kalmıya mahkûm olan talebe, Maarif Vekâletine müracaat ederek, kendilerine bu sene için imtihana girmek hakkının bahşedilmesini istemiye karar vermişlerdir.

İkmale kalan talebe

Geçen sene Üniversiteye muvakkat talebe olarak kaydedilen lise son sınıflarda bir gruptan ikmali olan talebeler, haziranda kendi liselerinde imtihan olacaklardır. Liseler Üniversite Rektörlüğüne müracaat ederek bu gibi talebenin bildirilmesini istemişlerdir. Bu gibi talebe ancak eylûlde Üniversite birinci sınıf imtihanlarına girebileceklerdir. Haziranda ikmal imtihanında lisede muvaffak olamazlarsa Üniversiteden muvakkat kayıtları da silinecektir.

Büyük bir radyo

Üniversite'deki inkılâp tarihi derslerini ve diğer mühim konferansları herkese dinletebilmek için Üniversitede büyük bir radyo alıcı ve verici makinesi kurulmuştur.

Makine faaliyete geçmiştir. Avrupa'daki mühim ilmî konferansları da bu makine alarak evinde radyosu olanlara verebilecektir. Makine İstanbul radyo merkezi vasıtasile bu işi yapmaktadır.

Balkanlarda siyasî faaliyet

(Başı 1 inci sahifede)

tan mahfelinde bir ziyafet verilecektir. Politika gazetesine nazaran, yarın öğleden sonra ve salı günü Tevfik Rüştü Bey ile M. Yevtiç, beynelmilel vaziyetle münasebattar olarak Balkanları ve her iki memleketi alâkadar eden bütün meseleler üzerinde müzakeratta bulunacaklardır.

Tevfik Rüştü Beyin Bükreşte mesaisi

BÜKREŞ, 13 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor: Tevfik Rüştü Bey dün Kralın daveti üzerine kitap sergisini ziyaret etmişler ve millî harsin bu güzel eserinden pek iyi bir intiba elde ederek tebriklerini bildirmişlerdir. Tevfik Rüştü Bey bundan sonra saraya gitmiş ve orada muhafaza kıtasına mensup silâhlı bir müfreze tarafından selâmlanmıştır. Muzika Türk millî marşını çalmıtşır. Sarayda verilen öğle yemeğinde Kral ile M. Tataresko M. Titulesko, M. Savel Radülesko, Hamdullah Suphi Bey ve diğer bazı zevat hazır bulunmuşlardır. Vekil yemekten sonra meçhul kahramanın mezarını ziyaret etmiş ve orada da sarayda olduğu gibi bir müfreze ve Türk millî marşiyle karşılanmıştır. Tevfik Rüştü Bey meçhul askerin mezarına merasimle bir çelenk koymuştur. Bu merasimde Harbiye nazırı Jeneral Unika, HaHriciye müsteşarı M. Savel Radulesko, Türk elçisi Hamdullah Suphi Bey, kolordu kumandanı Jeneral Ionnesko, Garnizon kumandanı ve diğer birçok yüksek zabitler hazır bulunmuşlardır.

Başvekilin nutku

BÜKREŞ, 13 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor: Başvekil M. Tataresko, dün akşam askerî mahfelde Tevfik Rüştü Bey şerefine büyük bir ziyafet vermiştir. M. Tataresko aşağıda ki nutku söylemitşir:

Vekil Beyefendi,

Hükûmetin ve milletimizin hissiyatını, bir kerre de benim ifade etmekliğime müsaade buyurunuz. Bu güzel vazifeyi ifa ederken, ayni gayret ve ayni ülkü ihtiyaciyle yaklaşmış milletlerimize hâkim olan hissiyatı dün akşam herkesten daha fazla yaşatmağa muvaffak olan M. Titüleskonun iblâğ ettiği ihtiram ve tazim tekrar etmekle bahtiyarım. Bütün memleketimin hissiyatına tercüman olarak, zatı devletlerinde, mümtaz devlet adamını ve ayni zamanda sulhün büyük yapıcılarından birini selâmlıyorum. Bütün elemler ve kararsızlıklarla sarsılan bu anda, bir milletin davasına hizmet etmekle beraber, kendini sulh davası hizmetine hasretmiş olan güzidelerden mürekkep bir ekalliyetin mümessillerinden birini tesit edebilmek bir teselli vesilesidir. Memleketimizi terkederken, asker ve mürşit bir şefin idaresi altınd aelde ettiği terakkiyat, tarihin büyük mucizelerinden biri olarak kalacak olan büyük milletiniz için, hepimizin beslediğimiz bozulmaz dostluğun ve hudutsuz takdiratın nakili olmanızı ricaederim.

Kadehimi Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin sıhhatlerine, zatı devletlerinin ve ailelerinin sıhhatlerine ve milletlerimizin ve beşeriyetin hizmetine tahsis ettiğimiz müşterek gayretlermizin muvaffakıyetine kaldırıyorum.

Tevfik Rüştü Bey cevaben aşağıdaki nutku irat etmiştir:

Başvekil Hazretleri,

İşittiğim samimî dostluk sözleri, Romanyada gördüğümüz unutulmaz hüsnü kabulün ve derin muhabbetin haklı bir tetevvücünü teşkil etmektedir. Bundan dolayı size teşekkür ederken bu suretle bu umumî tezahüratın kalplerimizi dolduran minnettarlık hissiyatını tekrar ifade için de bana güzel bir fırsat vermiş olduğunuzdan dolayı ayrıca minnettarlığımı arzederim.

Bu seyahate tevessül ederken, dost bir memleket ve misafirperverliği esas meziyetelrinden biri olan bir millet nezdine gidecağinden emin idi. Bu hissiyatım Romanya hükûmet ve milletinin bu samimiyet ve ülüvvü cenap havası içinde hakkımızda fasılasız bir surette ibzalen gösterdiği hüsnü kabul önünde teeyyüt etmiştir. Bu hüsnü kabulde, müphem ve şuursuz bir sempati eserini değil, düşünce ve arzularımızı içinde birleştiren ve en yüksen ülküden mülhem mütekabil ve tam bir anlaşmanın haklı neticesi olan şuurlu dostluğun parlak bir delilini görmekliğimize müsaade edilmesini rica ederim. Bu ülkü sulh ülküsüdür.

Başvekil Hazretleri, büyük davalar behemahal en cok hadimi olan davalar değildir. Dünya halen öyle bir manzara arzetmektedir ki, bundan nevmit olmamak için şayanı kayıt bir ruh kuvveti ve adalete ve binaenaleyh hizmet edilen sulh davasının nihaî muvaffakıyetine sarsılmaz bir iman mevcut olmak icap eder. Romanya hükûmeti ve memleketinizin haricî siyasetini idare eden ve kendisine burada bir kere daha takdir ve hayranlığımı ifade etmekten zevk duyduğum devlet adamı, bu esas meziyetlerin en yüksek derecesine erişmiş olduklarını şimdiye kadar göstermişlerdir. Memleketinizden götürdüğüm intiba çok kuvvetli ve çok güzeldir. Romanya milletinin sevgili kralı haşmetlû ikinci Karol Hazretlerinin münevver sevk ve idaresi altında elde ettiği şeyi, en büyük takdir ve hayranlıkla karşılanmağa ve zimamdarlarının kalbini haklı bir gururla doldurmağa lâyiktir.

Kadehimi Haşmetli Kral Hazretlerinin ve ailei kralinin sıhhatlerine, Romanya hükûmetini kiyaset ve basiretle idare eden devlet adamının saadetine, M. Titüleskonun saadetine kaldırıyor ve asil Romanya milletinin refahına içiyorum.

Gazetelerin neşriyatı

BÜKREŞ, 13 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor: Tevfik Rüştü Beyin ziyareti bütün gazeteler tarafından hususî bir memnuniyetle kaydedilmektedir. Yarı resmî İndepandance Roumaine gazetesi diyor ki:

"Türkiye Hariciye vekilinin ziyareti Balkan misakının faydalarını takviye edecektir. Misafirimizin bu misakın akdinde oynadığı mühim rol ve Türk diplomasisinin Avrupanın bu kısmında elde ettiği büyük nüfuz malûmdur. Romanya ile Türkiye, mütekabil takdir ve hürmete ve tarihî hâdiselerin, bir gün tahlili enteresan olacak olan pisikoloji bir yürüyüşle inkişaf ettirdiği bir sempatiye istinat eden eski ve sağlam bir dostlukla biribirine bağlıdırlar. Romanyalılar, Türk milletinin açık ve halisane seciyesini daima takdir etmişler ve ihtilâf vecidaller aralarında hiç bir zaman buuz ve kine inkılâp etmemiştir. Tevfik Rüştü Bey bize yaptığı her ziyarette gerek şahsî ve gerek temsilettiği millet için samimî muhabbetle dolu bir kabul göreceğinden emindir.,,

Viitrul gazetesi diyor ki:

"Balkan misakının sulhü Avrupanın bu kısmında teşkil için mesut bir mukaddeme olduğu muhakkaktır. Bu misak Balkan devletleri arasında daha mükemmel ve daha derin bir anlaşma imkânını vermetkedir.. Cenubu şarkî Avrupa camiasını teşkil eden devletler arasındaki iyi münasebatın bu suretle ikmali emrinde Türkiyenin muaveneti şüphesiz lâzımdır. Bu cihetten anlaşmamazlık olamaz, zira Tevfik Rüştü Bey bu fikirlerin taraftarıdır ve faaliyeti bu fikirlerin teyidine matuftur. M. Titüleskoya Ankarada yapılan hararetli kabul, Romanyanın bu memleektte mazhar olduğu sempatiyi ve asil Türk milletinin bize karşı beslediği dostluğu genis bir surette isbat etmistir. Bize gelince Türkiye için hissettiğimiz dostluk bu memleketle olan samimi münasebatla ve onun Hariciye vekiline karşı olan hayranlık ve takdirlerimizle daha ziyade kuvvet bulmaktadır.,,

Lupta gazetesi şu satırları yazıyor:

"Tevfik Rüştü Bey memleketine kıymetli dostluk ve ittifaklar temin ve Avrupa diplomasisi icinde gerek memleketinin ehemmiyetli ve gerek kendi şahsî meziyetleriyle mütenasip bir mevki ihdas etmeğe muvtaffak olmuştur. Aramızda bulunuşu isminin devamlı bir surette bağlı olduğu sulh eserine karşı olan takdir ve hayranlığımızı kendisine ifade için en güzel vesiledir.,,

Argus gazetesi, Türkiye - Romanya arasındaki teşriki mesaiyi Sovvet Rusya ile olan münasebat noktai nazarından tetkik ederek Romanya ve Türkiyenin müttefiklerine uygun olan bu dostluğun takviyesini tavsiye etmektedir.

Bütün diğer gazeteler Tevfik Rüştü Beyin ziyareti hakkında fevkalâde bir alâka ile tefsiratta bulunmaktadırlar.

Bulgaristanda Fırkalar nezaretleri Paylaşamıyorlar

SOFYA, 13 (A.A.) — Bulgar şimendiferler nazırı M. Kosturkof istifa etmiş ve halefi hâlâ tayin olunamamıştır. M. Kosturkof radikal fırkasına mensup bulunmakta idi.

Kabineye demokratların üç, liberallerin iki nazırlıklarına mukabil şimdiye kadar yalnız üç nazırlıkla iştirak etmekte olan çiftçi fırkasının dördüncü bir nezaret ve hassaten radikallerden inhilâl eden şimendiferler nezaretini istiyeceği zannedilmektedir.

Diğer taraftan liberallerin de, halen ellerinde bulunan maarif ve adliye nezaretlerinden daha mühim nezaretler istiyecekleri söylenmektedir. Bu vaziyette demokratlar, çiftçiler, liberaller ve radikallerden mürekkep hükûmet blokunun, dört fıka arasında bu mesele üzerinde hâdis olan anlaşamamazlık yüzünden haleldar olması muhtemeldir.

Gazeteler, pek yakında kabinenin umumî istifası ihtimalinden dahi bahsetmektedirler. Maamafih ayni gazeteler yeni hükûmeti teşkil edebilecek yegâne şahsiyetin gene Başvekil M. Muşanof olduğunu da söylemektedirler.

Belediyeler bankası

ANKARA, 13 (Telefonla) — Belediyeler bankası müdürlüğüne tayini mukarrer Adana valisi Mümtaz Bey talebile tekaüde sevkolunmuştur.

Yeni kaza isimleri

ANKARA, 13 (Telefonla) — Muş vilâyeti dahilinde Bayazit ve Erzurum vilâyeti dahilinde Çat ismile iki kaza teşkili ve Bayazit vilâyeti dahilinde İğdir ve Tuzluca, kazalarının Kars vilâyetine bağlanması, Mersin vilâyetine tabi Mazcit kazasının da Bayazit vilâyetine raptedilmesi hakkında hükûmet meclise bir kanun lâyihası vermiştir.

Gedikli küçük zabitler

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet Gedikli küçük zabitler hakkında 2001 numaralı gedikli küçük zabit kanununa müzeyyil bir kanun lâyihasını meclise vermiştir.

Eğer ve semer

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hükûmet eğer, semer ve hayvan koşumlarının tevhidi hakkında meclise bir kanun lâyihası tevdi etmiştir. Lâyihaya göre eğer, semer ve hayvan koşumları yapan ve kullananlar muayyen müddet zarfında fenni şartlara uygun eğer, semer ve hayvan koşumları yapmağa mecbur tutulacaklar, riayet etmiyenlerden birinci defasında eğer, semer, hayvan koşumları müsadere olunacak, ikinci defasında 10 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınacaktır.

Vereme karşı ilâç

ATINA, 13 (Milliyet) — Burgazdan verilen telgraf haberlerine göre Dr. Voos vereme karşı bir ilâç keşfetmiştir. Bu ilâcın neticelerini tetkik eden doktorlar hakikaten veremi tedavi ettiğine hükmettiler. Mösyö Voos ilâcını tıp meclisinin nazarı tetkikine arzetmek için yakında Atina'ya gelecektir.

Asipirol Necati; grip, nezle, baş ve diş ağrılarının kat'î ilâcıdır. Deposu: Bahçe-kapıda **Salih Necati** eczanesi. (485) (16051)

Mustafa Kemal Paşa Belediyesinden:

10 Mayıs 934 ihale edileceği ilân olunan kasabamız elektrik tesisatına kapalı zarf usulile talip zuhur etmediğinden Mayısın 31 inci Perşembe günü saat on yediye kadar pazarlıkla ihalesine karar verilmiş olduğundan talip olanların Mustafa Kemal Paşa Belediye Encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. (2424) 2755

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

10.000 kilo Süt	Aleni münakasa ile 16/Mayıs/934 Çarşamba günü saat	14 te.
5.000 kilo Süt	„ „ „	15 te.
1.250 kilo Yoğurt	„ „ „	15 te.
10.000 kilo Süt	„ „ „	16.30 da.
18.000 kilo Yaş sebze	Aleni münakasası 17/Mayıs/934. Perşembe günü saat	14 de.
45.000 kilo Yaş sebze.	„ „ „	15 te.

Yukarıda cins ve miktarı yazılı mevaddı iaşe hizalarında yazılı günlerde açık azaltma ile satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirak edeceklerin de hizalarındaki gün ve saatte Kasımpaşada kâin Komisyona müracaatları. (1839) 2507

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLÂNLARI

Yüzde seksen tenzilâtlı ücretlerle Sapancaya tenezzüh trenleri işletilecektir

Memleketin en güzel ve zümrüt gibi yeşil bir mıntakası olan ve tabiatın bütün güzelliklerini toplamış bulunan Kocaeli havalisini görmek ve Sapanca gölünün kenarındaki kiraz ağaçlarının gölgelerinde bir kır gezintisi yapmak isteyenlere yaz mevsimine munhasır olmak üzere Cuma vesair tatil günlerinde Haydarpaşadan Sapancaya kadar gidip dönecek olan hususî tenezzüh trenlerine Gebze, Hereke, İzmit istasyonları için yüzde seksene yakın tenzilâtlı gidiş-dönüş tenezzüh biletleri satılacaktır.

Gidiş - dönüşe mahsus tenezzüh biletlerinin fiatı

		Büyük yolcular için			Çocuklar için		
		I	II	III	I	II	III
Haydarpaşa - Pendik kısmı isasyonlarından ve Pendikten	Gebzeye	100	75	50	60	40	30
Haydarpaşa - Pendik kısmı istasyonlarından ve Pendikten	Harekeye İzmite Sapancaya	150	110	70	80	60	40

kuruştur.

Dört yaşından "Dört Hariç" On iki yaşına kadar "On iki dahil" Çocuklardan Çocuklara mahsus ücretler alınır.

İlk Tenezzuh tireni 18 Mayıs 934 cuma günü Haydarpaşadan Hareket edecektir.

Tirenin Hareket ve dönüş saatleri

Haydarpaşadan kalkış	Saat	Sapancadan kalkış	Saat
Vapur köprüden kalkış	7,35	Sapancadan Kalkış	18,04
Tren Haydarpaşadan „	8,30	İzmit „	18,54
Pendik „	9,01	Hereke „	19,44
Gebze „	9,34	Gebze „	20,10
Hereke „	10,11	Pendik „	20,44
İzmit „	11,03	Haydarpaşaya varış	21,20
Sapancaya varış	11,50	Vapur Haydarpaşadan kalkış	21,25
		Köprüye varış	21,40

Kızıltoprak - Kartal arasındaki istasyonlardan bilet alacak yolcular Haydarpaşadan saat (8) de kalkan 20 numaralı banlıyö trenile başka ücret vermeksizin Pendiğe gidecekler ve bu istasyondan tenezzüh trenine bineceklerdir. Biletlerin avdet kısmı günün her hanği bir banliyö katarında müteberdir. Daha fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi rica olunur. (2406) 2751

Istanbul Sanayi müdürlüğünden:

13193 sayılı kararname ile kabul edilen cetvelde yazılı olup 2-153 sayılı kararnameye ekli cetvelde yer alamayan iptidai maddeler için 19-2-934 tarihinden itibaren alınması lâzımgelen gümrük resminin müteber bir bankanın teminat mektubu mukabilinde üç taksitte tahsil edilmek üzere 1499 sayılı kanunun 13 cü maddesine göre tecili gümrük ve inhisarlar vekilliğinin 18-3-934 tarihli ve 1438-295 sayılı tezkeresi ve maliye vekilliğinin 19-4-934 tarih ve 7463-39 sayılı mütalianemesi üzerine icra vekilleri heyetince 22-4-934 de kabul olunduğu iktisat vekâletinden bildirilmiş olmakla keyfiyet ilân olunur. (2423) 2754

Sahibinin Sesi, Beyoğlu
Satış mahalli: A. Vetter ve Şürekâsı, İzmir
Nurettin ve Şürekası, Ankara

75 Kr. KUŞTÜYÜ YASTIK

İstanbul Çakmakçılarda Balizade Kuştüyü fabrikasında: Kuştüyünün kilosu 75 kuruştan başlar. Şilte, yorgan 12 şer liradır. Salon yastıkları ve kuştüyü kumaşlarının her rengi bulunur. **Telefon: 23027**

(16611)

Holantse Bank-Üni N.V

Sabık Bahrisefit Felemenk Bankası

İstanbul Şubesi
Galata Karaköy Palas
Meydancık Alalemci Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

ÜMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM
Şubeleri : Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

2480

EVKAF MÜDİRİYETİ İLÂNLARI

Bahçekapıda Dördüncü Vakıf hanın birinci katında 25 No. lu oda 935 Senesi Mayıs Nihayetine kadar pazarlıkla kiraya verileceğinden talipler Mayısın On dokuzuncu Cumartesi günü saat On beşe kadar Evkaf Müdüriyetinde vakıf akarlar kalemine müracaatları. (2454)

Nafia Vekâletinden:

Fevzi paşa - Diyarbekir hattı Km. 487 + 300 ilâ 506 arasında bulunan Yirmi dokuzuncu kısım inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Münakasa 7 - 6 - 934 tarihine müsadif Perşenbe günü saat 15 de Ankara'da Nafıa Vekâleti müsteşarlık makamında icra edilecektir. Taliplerin carî seneye mahsus ticaret odası vesikası ve teminatı muvakkateleriyle birlikte aynı gün ve saatte komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri ellişer lira mukabilinde Ankara'da Nafıa Vekâleti Levazım dairesinden tedarik edebilirler. (2385)

Nafia Vekâletinden:

Fevzipaşa - Diyarbekir hattı Km. 435,6 ilâ Km. 455 arasında bulunan Yirmi yedinci kısım inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Münakasa 5 - 6 - 934 tarihine müsadif Salı günü saat 15 de Ankara'da Nafıa Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir. Taliplerin carî seneye mahsus Ticaret odası vesikası ve teminatı muvakkateleriyle birlikte aynı gün ve saatte komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri Otuzar lira mukabilinde Ankara'da Nafıa Vekâleti Levazım dairesinden tedarik edebilirler. (2386)

Nafia Vekâletinden:

Fevzipaşa - Diyarbekir hattı Km. 455 ilâ 487 + 300 arasında bulunan Yirmi sekizinci kısım inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Münakasa 6 - 6 - 934 tarihine müsadif Çarşanba günü saat 15 de Ankara'da Nafıa Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir. Taliplerin carî seneye mahsus Ticaret odası vesikası ve teminatı muvakkateleriyle birlikte aynı gün ve saatte komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri Otuzar lira mukabilinde Ankara'da Nafıa Vekâleti Levazım dairesinden tedarik edebilirler. (2387)

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi
4 Üncü Vakıf Han İstanbul

İhtiyat ve Sermayesi: **(1.000.000)** Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60)ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 2471

Askerî fabrikalar ilânları

Zeytinburnu fabrikası hududu dahilinde yetişen otlar satılacaktır. Talip olanların şeraitini görmek üzere Pazartesi, Perşembe günleri ve müzayedeye girmek için de 17 Mayıs 934 Perşembe günü saat 14 de Bakırköy Barut fabrikalarında satınalma Komisyonuna müracaatları. (2031) 2509

Dr. Zekâi Muammer
BAKTERİYOLOJİ LABORATUVARI
Her nevi kan muayeneleri (Wasserman, kahn ilâ) balgam, cerahat, idrar ve sair bakteriyoloji tahlilât ve arzu edilen hususî aşılar yapılır. Çemberlitaş, Güzel apartman No. 4 Tel; 22037
(16433) 2646

Istanbul Ziraat Bankasından:

Sıra No.su	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Hissesi	Emlâk. No. sı	Hisseye göre muhammen kıymeti
494	Heybeliada	Yalı	Livadya ve Küçükbey	Ahşap iki hane	1/5	1-3-2	800 T. L.
846	Yedikule	Emine hatun	Bucak bağı	„ hane	1/2	26	350 „
750	Büyükada	Cami	Küşadiye	„ „	1/3	9	610 „
737	Kadıköy	Osmanağa	Hamam	Kâgir hane	9/42	35	2250 „
872	Eyüp	Cezri Kasım	Çömlekçiler	„ dükkân ve oda	Tamamı	23	800 „
894	Samatya	İmrahor	Cingıraklı bostan	Hâne	„	21	300 „
780	Arnavutköy	Arnavutköy	Haremeyn	Ahşap dükkân ue arsa	1/6	1-1	334 „
739	Yeniköy	Ayanikola	Bahçe	Hane ve bahçe	1/2	4	500 „
740	„	„	Ayanikola	Ahşap hane	1/4	59	100 „
744	Boğaziçi	Büyükdere	Bayır eski mektep yeni	Arsa	Tamamı	2	800 „
773	Yeniköy	Panaya	İstefanos	„	7/8	4 eski	100 „

Yüzde yedi buçuk pey akçelerile ihele bedelleri nakten veya gayrimübadil konosu ile ödenmek üzere yukarıda yazılı gayrımenkuller pazarlıkla satışa çıkarılmıştır. Ihaleleri 19/5/934 Cumartesi günü saat on beştedir. Müzayedeye iştirak edeceklerin mezkûr günde saat on dört buçuğa kadar pey akçelerini yatırmaları lâzımdır. Senei haliye vergisile belediye resimleri müşteriye aittir. Şartname bankamız kapısına asılmıştır. (2408)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.